

СТРАТЕГИЯ ЗА УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ

2006 – 2013 година

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Общините играят важна роля в цялостния процес на регионално и национално планиране и в осъществяването на политиката на регионално развитие. Те са самоуправляващи се териториално-административни единици със собствени органи за управление и собствени финансови ресурси. Местната власт е основен генератор на идеи, инициативи и проекти. Тя е и главен партньор на централната власт в процеса на изготвяне на планови документи. Общините са и особено подходящ партньор за привличане на частния сектор и неправителствените организации в разработването и реализирането на проекти за местно развитие.

Плановите и програмни документи на общините се основават на принципните насоки и приоритети в националния и областните планове за развитие.

Настоящата стратегия на Община Кула е актуализиран планов документ на разработената вече такава през 2000 г. За нейното изготвяне в периода март – декември 2005 г. взеха участие представители на различни институции от община Кула, в това число експерти от общинската администрация, общинския съвет, държавния сектор, фирми и неправителствени организации. Бяха създадени 4 работни групи с представители на различните институции, които

осъществиха оперативната работа по набиране на информацията, обработката ѝ и генерирането на идеи за оформяне на стратегическата рамка.

Тези работни групи са:

- управляваща група
- социални дейности
- стопански дейности
- човешки ресурси

Процесът на работа бе разделен на две основни части: разработка на аналитична част на стратегията и създаване на стратегическа част.

Първият етап, който продължи от март 2005 до септември 2005 г. включваше набиране на първичната информация и обработката ѝ. Основни източници на такава бяха: наличната информация в общината, данни от Териториално бюро “Статистика” – гр. Видин, справки и анализи, представени от Д”Бюро по труда”, ДСП, други институции, различни справочници и документи. Бяха взети под внимание и идеите и изводите, генерирани от работните групи.

Вторият етап, който продължи от септември до декември включваше формулиране на визия, стратегически цели, приоритети и мерки за постигане на целите, както и план за действие.

Стратегията за развитие на Община Кула за периода 2006 – 2012 г. следва да послужи като основен инструмент за осигуряване на високо качество на живота на жителите на общината и възможности за постигане на устойчив икономически растеж на района .

II. **Община Кула – профил**

Община Кула е разположена в най-северозападната част на България. Тя се явява естествена връзка между Дунавската равнина и крайните западни разклонения на Стара планина. Територията на общината е 291 кв.км. Разстоянието до столицата София е 250 км. Средната надморска височина е 295 метра. Географското положение обуславя умерено-континентален климат. През пролетта, лятото и есента нахлуват въздушни маси от северните и североизточни райони на континента. Зимите са студени и продължителни, с температури до минус 10, 15 градуса. Снежната покривка се появява през ноември и се задържа до март. Пролетта настъпва сравнително рано. Често пъти се появяват късни пролетни слани. Лятото е горещо и често пъти с недостатъчно валежи. В района преобладават западни, северозападни и североизточни ветрове. През зимата те често са бурни и нанасят щети.

Релефът е хълмисто-равнинен, слабо наклонен на север и североизток и прорязан от дерета и речните долини на реките Тополовец и Чичилска. Речната мрежа е с непостоянен режим и малък отток през пролетта и есента. Преобладаващият тип почви са черноземните, в горския пояс се срещат и кафяви горски. На територията на общината има.....хектара горска площ, предимно широколистни гори.

На територията на общината има 9 населени места. Административен център е град Кула. Населението на общината наброява 5 887 души. В състава на общината влизат следните населени места: Старопатица, Цар Петрово, Тополовец, Чичил, Големаново, Извор махала, Коста Перчово, Полетковци. На запад община Кула граничи с република Сърбия, на юг и югоизток следват хълмистите вериги на Предбалкана с височина от 300 – 500 метра. Община Кула граничи с общините: Видин, Макреш, Грамада, Боиница и Зайчер / в Република Сърбия/.

Климатичните и почвените ресурси на общината предлагат добри възможности за развитие на селскостопанска дейност. Община Кула има традиции в производството на зърнени култури, зеленчуци, слънчоглед, млекодобив и млекопроизводство. Има предпоставки за отглеждане на дълготрайни плодни насаждения – малини, ягоди, овощни дървета, технически и етерично-маслодайни култури.

Животновъдството е традиционен отрасъл за региона, въпреки сниженият ръст на производство през последните години. Отглеждат се повечето видове домашни животни – крави, свине, овце, кози, птици. На територията на община Кула няма сериозни източници на замърсяване и произвежданата продукция е екологично чиста, което е най-силното ѝ преимущество.

Наличието на 5 големи изкуствени водни басейна в района и значителния горски фонд обуславя добри условия за развитие на ловен и риболовен спорт. Ловният спорт се развива от години на база съществуващото разнообразие от дивеч и богат горски фонд.

Характерно за община Кула е, че в близкото минало доминираше каучуковата промишленост, докато в настоящия момент тя работи с половината от капацитетните си възможности. В град Кула се намира смесено българо-холандско акционерно дружество в сферата на химическата промишленост /производство на каучукови изделия/. Произвеждат се транспортни ленти, уплътнители, О-пръстени, семеринги, порести и плътни профили, тампони и др. предимно за външни пазари. В предприятието са заети 150 души. От 1998 г. на територията на града работи още едно предприятие на химическата промишленост за производство на каучукови ходила. В него са заети 38 души.

Община Кула е с ниска ефективност в сфера “Промисленост”, както и в сфера “селско стопанство”.

Представител на традиционно присъстващото на територията на общината шевно производство е предприятие “Кей фешън”, осигуряващо продукция главно за външния пазар /Германия/.

От хранително-вкусовите предприятия на територията на общината не се е запазило нито едно, дейност в тази сфера извършват частни производители. Преобладаваща част от фирмите са микро и малки, съществуват такива за производство на хляб и хлебни произведения, месни продукти и др.

Кулският район има традиции в млекопроизводството и млекопреработването, за чието запазване и развитие ще донесе възстановяването на млекоцентралата в гр. Кула.

Община Кула полага много усилия за възстановяването и поддръжката на техническата инфраструктура на региона. След осъществяването на основните дейности по спечеления от Община Кула проект по Програма САПАРД – “Ремонт на улици в населените места на община Кула” ще бъдат реконструирани улици в град Кула и селата Тополовец и Старопатица и изграждане на водопровод и канал на улици в град Кула. Извършва се ремонт на улици в град Кула и със собствени средства на общината. Бе изграден външен водопровод на с. Старопатица по проект към СИФ. След пускането му в експлоатация в община Кула има само едно населено място без водоснабдяване. Общината няма проблеми по отношение водоснабдяването с питейна вода.

Електроснабдяването и съобщителната мрежа са добре представени, повечето от административните институции и предприятия разполагат с качествена интернет връзка.

След външен ремонт на сгради по проект към програма “Красива България” в град Кула бяха ремонтирани сградата на общинската администрация, Районно полицейско управление, СОУ “Васил Левски” и ДДМУИ “Свети Димитър”, където бе извършен и вътрешен ремонт. Това спомогна за благоустрояването и оформянето на съвременния и добър облик на града. Със собствени средства се ремонтира и административната сграда в центъра на града, където се помещават местните структури на Д”СП” и Д”БТ”.

Населението на Община Кула е 5 887 души, като 4007 от тях живеят в общинския център град Кула. Около 12.95% от тях са деца до 18 г., икономически активното население е 46.04%, пенсионери са 41.01%. Етническият състав на

населението е еднообразен – българско население. В село Тополовец има значителен контингент население от влашката общност. Във всички населени места има незначителен процент представители от ромския етнос.

Към 30.09.2005 г. общият брой на безработните лица, регистрирани в Дирекция “Бюро по труда” е 451 души, равнището на безработица е 18.35 на сто от икономически активното население в общината. В териториален аспект община Кула е с най-висок дял безработни младежи до 29 години – 97 души.

Здравната и образователната инфраструктура са добре развити и материално-техническата база е в добро състояние. СОУ “Васил Левски” – гр. Кула е ремонтирано по програма “Красива България” и “Енергийна ефективност”, разполага с два модерни компютърни кабинета, фитнес зала и осигурява съвременно и качествено образование с акцент върху информационните технологии. В образователните заведения работят квалифицирани преподаватели.

В община Кула има 4 функциониращи читалища, като координиращ център е Читалище “Просвета” – гр. Кула и Общински младежки дом – гр. Кула, чийто функции са свързани с младите хора от общината.

В община Кула има две социални заведения – Дом стари хора с 41 домуващи и обособено към дома отделение за лежачо болни и Дом за деца и младежи с умствена изостаналост в който са настанени 43 лица. Към него функционира единственият в страната микродом, в който са настанени 5 момчета и Дневен център за обучение и трудотерапия.

На територията на община Кула има местни структури на 3 банки – ДЗИ банк, Банка ДСК и Пощенска банка, както и представителство на две застрахователни компании – ДЗИ и Алианц България.

III. Обобщен анализ и изводи за съществуващото състояние на община Кула.

Преставените в този раздел основни изводи представляват обобщение на резултатите от анализа на развитието на община Кула.

III.1. Географско разположение, природо-климатични условия и ресурси.

- географското положение на общината я характеризира като район с неблагоприятно геостратегическо положение поради отдалечеността си от големите административно-икономически центрове, от важните транспортни възли, както и извън туристическите маршрути и центрове за отдих и рекреация. Намира се на международния път Е-79 и е в непосредствена близост до ГКПП “Връшка чука” и след влизането на България в ЕС ще бъде външна граница на съюза. Това предполага възможности за развитие на търговията, транспорта и трансграничния туризъм.
- Почвените и климатичните условия са благоприятни за развитието на селското стопанство
- Дялът на необработваема земя /% от общия поземлен фонд/ е необработваема.
- Съвпадането на част от административната граница с държавната и съответствието на статута на община Кула с показателите по чл.7а. ал.6 от ЗЗР характеризират общината като изостанал граничен район.

III.2. Процеси и тенденции в икономиката на общината.

- Слабо е общоикономическото развитие на общината; няма развита промишленост с изключение на традициите в производството на каучукови изделия и шевно производство, което характеризира община Кула като район в индустриален упадък, със силно занижен ръст на структуроопределящи предприятия, висока безработица, ниско равнище на доходите и обезлюдяване.
- Основен икономически сектор е селското стопанство, което е традиционен поминък на хората от този район. През последните години селското стопанство е в упадък, поради непрекъснатата миграция и обезлюдяване на района. Обработваемата земя е раздробена след извършване въвод във владение. Липсват преработвателни предприятия за селскостопанската продукция. Всички тези фактори характеризират община Кула и като изостанал селски район.
- Преобладаващата част от фирмите са микро и малки фирми, предимно търговски, с ниска конкурентноспособност, липса на стратегия за развитие и сериозна маркетингова политика.
- Няма асоциации или други форми на сдружаване на производителите от даден сектор.
- Много ниско е нивото на инвестиции в района.
- Бюджетът на община Кула се формира предимно от държавната субсидия, ограничени са възможностите за увеличаване на собствените приходи, но община Кула има потенциал, а вече и добър опит за реализиране на сериозни и дългосрочни инвестиционни проекти.

III.3. Анализ на земеделието в община Кула

- Селското стопанство е традиционен отрасъл за община Кула, съществуващите почвено-климатични и трудови ресурси са благоприятни за неговото развитие, съществуват добри условия за развитие на животновъдството и производство на екологично чисти млечни и др. продукти.
- Освен традиционните видове продукти – зърнени култури, зеленчуци, слънчоглед и др., има предпоставки за отглеждане на нови, алтернативни култури – овощни видове, технически култури и др.
- Няма функциониращи кооперации и сдружения на земеделски производители на територията на общината.
- Поливната мрежа в региона е разрушена, слабо се използва съвременна техника в селското стопанство като цяло. Няма използвани иновационни решения и нови технологии в тази област.
- Липсва сигурен пазар за реализация на произведената продукция, тя се използва предимно за самозадоволяване
- Намалжава броят на отглежданите животни, няма големи животновъдни ферми.

III.4. Процеси и тенденции в социалната сфера.

- Социалните проблеми в община Кула са сериозни – нивото на безработица е сравнително високо – 18.35 на сто от икономически активното население на общината /към 30 септември 2005 г./. Висока е трайната безработица /над една година/ и младежката безработица . По Национална програма “От социални помощи към осигуряване на заетост” в община Кула работят 226 лица.
- Наблюдават се засилени миграционни процеси към по-големите градове и към чужбина. Много млади семейства напускат общината и държавата заедно с децата си, който факт се отразява негативно на демографския баланс на общината. Населението е застаряващо, раждаемостта ниска.

- Миграционните процеси влияят върху броя на учащите се в учебните заведения. Наблюдава се намаляване на броя ученици в средна и горна училищна степен в СОУ “Васил Левски” – гр. Кула, както и спад на общия брой ученици. В средното училище в град Кула и основното училище в с. Цар Петрово има маломерни и слети паралелки, което снижава качеството на образованието и влияе отрицателно на конкурентноспособността на учениците, получили такъв вид образование на пазара на труда.
- Образователното равнище е около средното, в съответните институции работят достатъчно квалифицирани кадри, няма недостиг на кадри, като преобладават такива с хуманитарно образование и икономическо. Има търсене на висококвалифицирани кадри с техническо образование – инженери, архитекти и др. Община Кула полага особени усилия в това отношение и осигурява стипендии на студенти от подобни специалности, които са сключили договор след завършване на висшето си образование да работят на територията на община Кула.
- На територията на общината има достатъчно здравни и образователни заведения, които да задоволяват специфичните потребности на населението. Демографският срив през последните години наложи закриването на част от учебните заведения в по-малките населени места.
- В община Кула има две социални заведения с много добри условия.
- Доходите на населението са ниски, като особено тежко е положението на представителите на ромския етнос, които имат остри социално-битови проблеми. Наблюдават се и изменения в трудовите навици на тази част от населението. Общинската администрация полага усилия за разрешаване на проблемите на социално слабите и интегриране на ромите в обществото чрез осигуряване на домове на семействата им и извеждането им от обособените гета с липса на елементарни хигиенни и битови условия.
- Община Кула има много добри традиции в областта на културата. Духовният живот на град Кула повече от 120 години е съсредоточен в читалище “Просвета”, където се пази будно народностното самосъзнание, чудесния

фолклор и обичаите на кулчани. В повечето от селата на община Кула читалищата са запазени, както и библиотеките с прилежащия книжен фонд.

III.5. Техническа инфраструктура

- Община Кула разполага с 29.7 км второкласна републиканска пътна мрежа и 13.7 км – третокласни пътища. В повечето от тях са извършени частични реконструкции, но все още не са в добро състояние. Общинската пътна мрежа се състои от общо 7 участъка с дължина 42.100 км. Състоянието им е лошо и изисква ежегодни ремонти.
- Общата улична мрежа на селищата е 127 км. Голяма част от тях са с разрушена настилка, а в селата 50% от улиците са без настилка. Развитието и благоустрояването на транспортната инфраструктура е основна задача на Община Кула. Предвидена е рехабилитация на четвъртокласната пътна мрежа и основен ремонт на второ и третокласните пътища от републиканската мрежа, както и основен ремонт на уличната мрежа в населените места /гр. Кула, с. Старопатица, Тополовец, Чичил, Извор махала, Големаново, Коста Перчово, Полетковци/. Част от тях ще бъдат ремонтирани помпроект към програма САПАРД, спечелен от Община Кула, а други – със собствени средства и др. източници.
- В община Кула има две селища, които не са водоснабдени – Големаново и извор махала. Всички селища имат изградена водопроводна мрежа, включително и горните.
- Канализационната мрежа в гр. Кула е смесена – за битови и дъждовни води. Около 30% от населението е свързано с канализационната система за отпадъчни води. В останалите населени места няма изградена

канализационна мрежа за отпадъчни води. На територията на общината няма изградена пречиствателна станция за отпадни води.

- Селищата в общината имат стабилно електроснабдяване. Ел.подстанция се захранва от два електропровода и преразпределя енергия на 32 трафопоста.
- Комуникационната мрежа е добре развита. Районна пощенска станция – Кула предоставя пощенски услуги на населението чрез 8 пощенски станции във всички населени места.
- Далекосъобщенията се осъществяват от Националната телекомуникационна компания и мобилните оператори M-tel | GloBul. Всички населени места в общината са телефонизирани, като постове са недостатъчни в селата Чичил и Коста Перчово. Недостатъчните мощности в тези населени места се нуждаят от разширение и модернизиране. Доставчици на интернет са телекомпанията и местният кабелен оператор – КТ “Кула”.

III.6. УРБАНИЗАЦИЯ

- селищната мрежа обхваща 9 населени места с обща територия 291 кв.км. Общият брой на населението е 5 710 души /4.8% от населението на област Видин/. Средната гъстота на населението е 23 души на кв. км.
- Всички кадастрални планове на населените места на общината са в добро състояние. Регулационните планове на населените места са в предимно добро състояние. Изключение правят гр. Кула, с. Чичил, Извор махала, Полетковци.
- общата земеделска площ е 216141 дка, от които обработваема площ – 191453. Горска територия са 59015 дка. Населените места са разположени на площ 8798 дка.

- Опазването на обработваемата земя е ръководен принцип за бъдещото развитие на общината, тъй като тя е един от основните ресурси на община Кула.
- Проблем за привличане на инвеститори е раздробяването на земята на малки парцели, което затруднява обработката им.
-

III.7. ОКОЛНА СРЕДА

- състоянието на околната среда е добро поради липсата на промишлени замърсители
- за събиране на битовите отпадъци в общината са определени депа, но все още екокултурата на населението е на ниско ниво и битови отпадъци се изхвърлят навсякъде около населените места
- в селата няма организирано сметосъбиране и сметоизвозване
- депата в Кула се булдозират редовно. За събирането на битовите отпадъци в гр. Кула се грижи общинско дружество “Кастра Мартис РКДС” ЕООД. Техниката, с която разполага дружеството е стара и често създава проблеми при почистването на града.
- Община Кула разполага с Общинска програма по опазване на околната среда, в която са предвидени дейности като: оптимизиране на събирането и третирането на твърди битови отпадъци, премахване на нерегламентираните сметища, почистване и рекултивация на замърсените площи, създаване на сметище за биоотпадъци и др.
- На територията на община Кула се намира уникалната природна забележителност “Връшка чука”, обявена за защитена територия със заповед 1022/1986 г. на КОПС /РИОСВ – Монтана е изпратила проектозаповед за

прекатегоризиране в “защитена местност” съг. ЗЗТ/ с цел запазване на единственото в света находище на редкия растителен вид – Български Ерантис, и защитените видове: тъмнопурпурна метличина, томасиниев минзухар, понтийски пелин, ничичево прозорче, розов божур, червена липа и др. Обектът се намира на границата с РСърбия върху планинско възвишение с обща площ 67.6 ха. РИОСВ – Монтана съвместно с БАН извършва проверки и е дадено предложение пред МОСВ за възлагане на план за управление на защитената територия.

ЦЕЛИ И СТРАТЕГИЯ ЗА ПЕРИОДА **2005 – 2010 г.**

IV. **АНАЛИЗ НА СИЛНИТЕ И СЛАБИ СТРАНИ /SWOT/ И ОСНОВНИ ПОТРЕБНОСТИ ЗА РАЗВИТИЕ**

Основната цел на SWOT анализа е да обедини всички изследвания и анализи, проведени във връзка с изготвянето на стратегията за развитие на община Кула.

Цялостният SWOT анализ е изграден на база тематичните анализи, разработени от работните групи, включващи основните социални и икономически партньори в общината.

На срещите на работните групи бяха изготвени SWOT анализи и елементи на стратегията по следните теми:

- Икономическо развитие

- Социална политика /образование, култура, здравеопазване, човешки ресурси/
- Селско стопанство
- Техническа инфраструктура и околна среда.

SWOT анализът подпомага структурирането на оценката и социално-икономическият анализ на района, установяването на основните потребности за развитие, и е база за изготвяне на общинската стратегия за развитие.

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
<ol style="list-style-type: none"> 1. Добри климатични условия, подходящи за развитие на семеделието /животновъдство и растениевъдство/ 2. Традиционен опит в производството на зърнени култури, животновъдството /говедовъдство/ и млекопреработването и производството на млечни произведения. 3. Наличие на условия за отглеждане на технически култури, овощни, ягодоплодни и храстовидни растения. 4. Наличие на трудов ресурс. 5. Традиции в шивашкото производство и наличие на	<ol style="list-style-type: none"> 1. Демографски проблем. Засилени миграционни процеси извън общината и извън държавата. 2. Висок процент безработица, висок процент безработни младежи без квалификация. 3. Ниски доходи на населението. 4. Демотивация за работа сред ромското население. 5. Недостиг на инвестиции във всички сфери. 6. Липса на големи активи за продажба на потенциални инвеститори. 7. Липса на земеделски сдружения и кооперации. 8. Стари технологии в селското стопанство. Неспазване на технологиите за отглеждане на

<p>запазено предприятие в тази сфера.</p> <p>6. Традиции в производството на каучукови изделия и наличие на работещо предприятие със запазени мощности.</p> <p>7. Отсъствие на източници на промишлено замърсяване.</p> <p>8. наличие на добри междуинституционални отношения.</p> <p>9. Добра общинска политика по отношение на кадрите в образованието, здравеопазването, културата и социалната сфера.</p> <p>10. Добро, съвременно и качествено образование, осигурявано от СОУ "Васил Левски".</p> <p>11. Добра социална политика на общината, насочена към задържане на младите семейства в района.</p> <p>12. Разработена програма за развитие на образованието, за интеграция на малцинствата и хора с увреждания.</p> <p>13. Разработена Стратегия за опазване на околната среда.</p> <p>14. Добри културни традиции.</p>	<p>култури.</p> <p>9. Разрушена техническа инфраструктура за поливане.</p> <p>10. Липса на преработвателни предприятия за селскостопанската продукция.</p> <p>11. Амортизирана техника и неразвит пазар за селскостопанска продукция и земя.</p> <p>12. Ниско и непостоянно качество на селскостопанската продукция.</p> <p>13. Раздробяване на земята на малки парцели.</p> <p>14. Слаби предприемачески способности.</p> <p>15. Недобро състояние на местната транспортна мрежа, липса на потенциал за поддръжка и почистване при зимни условия, което затруднява комуникациите и транспорта между селищата. Ограниченост на транспортното многообразие.</p> <p>16. Наличие на селища без водоснабдяване и канализация.</p> <p>17. Наличие на неидентифицирани сметища.</p> <p>18. Неорганизирано сметосъбиране и сметоизвозване в селата на общината.</p>
--	--

<p>15.Наличие на потенциал за развитие на ловен и риболовен, селски и културен туризъм, включително и трансграничен.</p> <p>16.Наличие на потенциал и опит за кандидатстване за финансиране по европейските програми и фондове.</p>	<p>19.Отдалеченост на общината от големите административни и икономически центрове.</p> <p>20.Ограничени финансови източници /предимно бюджетни средства/</p> <p>21.Липса на достатъчно неправителствени организации.</p>
---	---

ВЪЗМОЖНОСТИ	ЗАПЛАХИ
<p>1. Обновяване на общината и развитие на селското стопанство и някои отрасли на леката промишленост/ млеко и месо производство и преработване, шевна промишленост/.</p> <p>2. Поддържане и разширяване на инвестиционната политика в сферата на химическата промишленост, ангажиране на чуждестранните акционери в живота и проблемите на общината.</p> <p>3. Стимулиране на заетостта и насърчаване на предприемачеството. Подпомагане на най-уязвимите социални групи.</p> <p>4. Стимулиране на браншови и др. форми на</p>	<p>1. Общ икономически упадък</p> <p>2. Неатрактивност на общината за привличане на инвестиции.</p> <p>3. Демографски срив и дизбаланс. Застаряване на населението на общината.</p> <p>4. Закриване на учебни заведения и паралелки, съкращение на кадри, заети в образователната сфера.</p> <p>5. Липса на дългосрочна пазарна стратегия на производителите.</p> <p>6. Липса на национална политика за стимулиране на инвеститорите в слаборазвитите, гранични и пр.</p>

<p>сдружаване.</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Възможности за алтернативно земеделие и отглеждане на трайни култури. 6. Възможности и потенциал за реализиране на проекти във всички области – строителство и инфраструктура, социална сфера, култура и туризъм, трансгранично сътрудничество със съседна Сърбия и Черна гора. 7. Разширяване на съществуващата и изграждане на нова инфраструктура – пътища, ВИК, благоустрояване на населените места. 8. Подобряване на екосредата и развитие на екотуристическа дейност.	<p>Общини.</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. Недостатъчни субсидии от националния бюджет за инфраструктура. 8. Несигурни транспортни връзки, неразвита транспортна мрежа.
--	--

Основните проблеми и нужди за развитието на община Кула са резултат от многогодишно провежданата централизирана и традиционно negliжираща политика на държавата по отношение на Северозападния регион за планиране и прилежащите общини, които са определени като подчертано селскостопански, но без да е подпомогнато развитието на свързана със селското стопанство преработвателна промишленост.

КОМЕНТАР НА SWOT АНАЛИЗА:

- Висока безработица в резултат на закриването или намаляване на производството в предприятията на територията на общината и реформите в селското стопанство, понижили значително неговата конкурентноспособност, загубата на пазари, дълго продължилата поземлена реформа.
- Силно намаление на ръста и многообразието на селскостопанското производство – необходимост от диверсификация на селскостопанското производство и прилагане на съвременен маркетинг.
- Зависимост от моно-индустрии /производство на каучукови изделия, шевно производство/ и необходимост от икономическа диверсификация. Необходимост от стимулиране на конкурентни малки фирми.
- Липса на инвестиции и висока технологична изостаналост, необходимост от привличане на по-големи публични и частни инвестиции.
- Засилени миграционни процеси извън общината и държавата. Демографски срив, застаряване на населението. Лош стандарт на живот.
- Лошо състояние на техническата инфраструктура, водещо до създаване на непривлекателна за бизнеса среда; необходимост от значителни инвестиции в тази област
- Липса на предприемачески решения.

Общинската стратегия преди всичко трябва да се основава на възможностите, произтичащи от силните страни като същевременно взема под внимание заплахите и прави опит да преодолее слабостите.

Силни страни:

Силните страни са свързани основно с добрите условия и традициите в земеделието и леката промишленост, както и наличието на трудов ресурс. Трябва да се отчетат и възможностите за развитие на екологично чисти производства, еко, селски и културен туризъм и др.

Възможности:

Възможностите на общината са свързани с развитието на диверсифицирано и екологично земеделие и животновъдство и някои традиционни за региона отрасли на леката промишленост – шевно производство, млекопреработване и производство на млечни произведения, месопреработване. Съществува възможност и за развитието на инфраструктурата, за повишаване на конкурентноспособността на бизнеса и повишаване качеството на живота на жителите на общината.

Слаби страни:

Слабите страни са главните препятствия пред икономическото развитие, които трябва да бъдат преодолени. Общината има най-вече негативно въздействие от засилената миграция и обезлюдяване на селищата, безработицата и ниския жизнен стандарт, незадоволителното състояние на техническата инфраструктура и липсата на инвестиции и предприемаческа инициатива.

Заплахи:

Заплахите са външни фактори, които могат да попречат на икономическото развитие и успешното изпълнение на стратегията на Община Кула. Заплахите са свързани с общата негативна икономическа тенденция, липсата на инвеститори, силната финансова зависимост от националния бюджет, демографските проблеми.

V. СТРАТЕГИЧЕСКА РАМКА

Програмната стратегия осигурява обвързаност между SWOT – анализа и структурата на приоритетите и мерките или програмната рамка. По този начин се показва как извлечените от анализа изводи ще бъдат включени и как общите цели за развитие ще бъдат постигнати с определен брой приоритети и мерки.

Всеки приоритет има собствена обосновка. SWOT –анализът представя обосновката на цялостната регионална програма: силните страни са основа за възможностите, откъдето се извличат приоритетните направления, точно както слабостите допускат реализирането на заплахите, откъдето се извличат други приоритетни направления.

Силните страни са доста, но и слабостите в икономиката и човешкия капитал може да осуетят бързата реализация на силните страни.

Анализът формулира стратегически цели, насочени към реализиране на приоритетите на района. Тези стратегически цели се синтезират във визията за развитие на Община Кула.

ВИЗИЯ

Обновена община, център на съвременно развити селскостопански отрасли, лека и химическа промишленост, подобрена инфраструктура и околна среда. Привличане на инвестиции за устойчиво развитие, създаване на трудова заетост, социален напредък и висок жизнен стандарт за всички членове на общината.

СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ

1. Икономически растеж:

- възстановяване и развитие на селското стопанство и традиционните му отрасли, постояване на пазар за животни съгласно европейските стандарти
- развитие на преработвателна промишленост /млекопреработване, месопреработване, мелничарство, производство на растителни масла, преработка на пчелен мед и пчелни продукти /
- подпомагане конкурентноспособността на бизнеса чрез неговата диверсификация и модернизиране на инфраструктурата
- развитие на локален туризъм / и трансграничен/– културен, екологичен, ловен, селски

2. Развитие на човешките ресурси и приспособяването им към изискванията на новата икономическа ситуация за осигуряване на заетост.

- стабилизиране на заетостта и създаване на нови работни места
- подпомагане трудовата реализация на най-уязвимите социални групи – роми, хора с увреждания, лица с ниска или без квалификация
- разширяване диапазона на осигуряваните от община Кула социални услуги, грижа за възрастните хора,

които са основен контингент от населението на общината

3. Стабилизиране на социалните и икономически процеси в общината и подобряване качеството на околната среда.

- развитие на техническата инфраструктура – развитие на транспорта, енергийна ефективност
- развитие на социалната инфраструктура
- опазване на околната среда

VI. ВИЗИЯ, СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ, ПРИОРИТЕТИ, МЕРКИ

Визия

Обновена община, център на съвременно развити селскостопански отрасли, лека и химическа промишленост, подобрена инфраструктура и околна среда. Привличане на инвестиции за устойчиво развитие, създаване на трудова заетост, социален напредък и добър жизнен стандарт за всички членове на общината.

СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ, ПРИОРИТЕТИ, МЕРКИ:

1. Икономически растеж

1.1 Възстановяване и развитие на селското стопанство и традиционните му отрасли в общината, повишаване на неговата конкурентноспособност.

1.1.1. Подкрепа за интензивно и екологосъобразно семейно и арендно фермерство

1.1.2. Създаване на условия за развитие на нови култури и видове

1.1.3. Подобряване на научното и техническо обслужване и сервизната база

1.2. Развитие на преработвателна промишленост с традиционните ѝ за региона отрасли – млекопреработване и месопреработване, мелничарство, производство на растителни масла, преработване на пчелен мед и пчелни продукти, шевно производство и др.

1.2.1. Стимулиране на предприемачеството и малкия бизнес с екологични и ресурсоспестяващи производства.

1.2.2. Привличане на инвестиции в екологосъобразни производства.

1.2.3. Възстановяване и развитие на занаятчийството и оформяне на микрофирми за услуги в тази сфера.

1.3. Подпомагане развитието на локалния туризъм – селски, ловен, културен, екологичен, създаване на прилежаща инфраструктура.

1.3.1. Осъществяване на трансграничен туристически и културен обмен със съседна Сърбия и Черна гора. Разработване на съвместни проекти в тези сфери за усвояване на средства от европейските програми.

2. Развитие на човешките ресурси и приспособяването им към изискванията на новата икономическа ситуация за осигуряване на заетост.

- i. Стабилизиране и стимулиране на заетостта и създаване на нови работни места.
- ii. Програми за професионално обучение и преквалификация на групи със специфични нужди – трайно безработни, лица без квалификация, млади хора без квалификация и др.
- iii. Програми за заетост на трайно безработни.
- iv. Обучение за повишаване на предприемаческата култура. Създаване на “Гише на предприемача” в Община Кула за консултиране и подпомагане на бизнеса.

- v. Съобразяване на учебните програми с нуждите на пазара на труда. Професионализация и профилиране на обучението в горните степени на общообразователното училище в гр. Кула.
  - vi. Подпомагане трудовата реализация на най-уязвимите социални групи.
  - vii. Укрепване на неправителствения сектор.
4. Стабилизиране на социалните и икономически процеси в общината и подобряване качеството на околната среда.
- i. Развитие на техническата инфраструктура. Развитие на транспорта, търсене на възможности за откриване на трансгранична железопътна линия Видин - Кула – Зайчер.
  - ii. Рехабилитация на пътища и улици в населените места.
  - iii. Рехабилитация и изграждане на водоснабдителни мрежи в населените места
  - iv. Изграждане на канализация в населените места.
  - v. Развитие на електропреносната и комуникационна система.
- 3.2.1. Развитие на социалната инфраструктура.
- 3.2.2. Подобряване състоянието на съществуващите и изграждане на нови центрове и форми за предоставяне на услуги за лица в неравностойно положение. Дейности по интегрирането на уязвими социални групи – хора с увреждания, роми, възрастни хора и др. Изграждане на защитено жилище за възрастни хора.
- 3.2.3. Рехабилитация на съществуващите центрове за култура и спорт. Благоустрояване на градския парк и стадиона като места за активен спорт и отдих. Оптимизиране дейността на Общински младежки дом за организиране и оползотворяване свободното време на младите хора в общината.
- 3.2.4. Подобряване административното обслужване на населението и оптимизиране на предлаганите услуги.

3.2.5. Развитие и оптимизиране на здравната мрежа в общината. Запазване и благоустояване на МБАЛ “П. Хитов” в гр. Кула и МЦ – 1 като социално значими здравни заведения.

3.3.1. Опазване на околната среда.

3.3.2. Ефективно управление на отпадъците, почистване на стари и нерегламентирани сметища. Организирано сметосъбиране и сметоизвозване и в трите по-големи села на община Кула /Старопатица, Тополовец и Цар Петрово/

3.3.3. Опазване и популяризиране на защитени територии в общината, съхраняване на биоразнообразието.

3.3.4. Подобряване състоянието на средата за живеене. Въвеждане на система за разделно събиране на отпадъци.

3.3.5. Енергийна ефективност. Разработване на алтернативни енергийни източници. Газификация.

ОБОСНОВКА НА ПРИОРИТЕТИТЕ:

Приоритет 1: Икономически растеж. Възстановяване и развитие на селското стопанство и традиционните му отрасли и повишаване на неговата конкурентноспособност.

Обосновка: Земеделието и животновъдството са традиционни отрасли в общината. Необходимо е да се възродят някои техни сектори, добре развити в близкото минало: отглеждане на технически и индустриални култури /люцерна/, зеленчукопроизводство и др. Да се подкрепи консолидирането и сдружаването на земеделски производители.

Повишаването на конкурентноспособността означава специализирано производствено на специфична продукция, а също така въвеждане на пазарна сегментация и развитието на нови връзки с други райони в страната. В това отношение следва да се осигури присъствие на международни пазари с продукти, имащи силна регионална идентичност /пчелен мед, мляко и млечни продукти/.

Във връзка с процеса на възстановяване на селската икономика и реструктуриране на земеделското диверсифицирано производство, подкрепата на селската политика изглежда най-адекватно действие за този сектор. Потенциални заплахи за процеса са недоброто състояние на техническите съоръжения, техническата инфраструктура и бизнес услугите.

Реализирането на приоритета трябва да се свърже с местните природни и други ресурси, с местните условия за опит и цялостната социална среда.

- Развитие на преработвателна промишленост и традиционните ѝ за региона отрасли: млекопреработване, месопреработване, мелничарство, маслопреработване, производство на пчелен мед и пчелни продукти, шевна промишленост, производство на каучукови изделия /химическа промишленост/.

Стремежът и основното намерение на този приоритет е възстановяването на тези характерни за региона отрасли и прилежащите предприятия: Млекопреработващо предприятие в гр. Кула, едно от най-успешните на Балканския полуостров в близкото минало; възстановяване на валцовата мелница в Кула, подкрепа на местните производители в сферата на месопреработването, маслопреработването, производството на пчелен мед и пчелни продукти, шевното производство и др. Целта е улесняването на създаването на малки предприятия в тези сфери, подобряване на условията за тяхното развитие с оглед създаването на заетост и доброто им пазарно позициониране.

Шевната промишленост и производството на каучукови изделия са отрасли, добре представени в местната икономика. В прилежащите предприятия са заети голяма част от местните трудови ресурси. Очевидна е липсата на създаването и развитието на фирми в други икономически сектори. Като се има предвид, че бъдещата интензификация на селското стопанство няма да доведе до значително повишаване на постоянната заетост става ясна важноста на реализирането на този приоритет. Поради ограничеността на инвестициите от изключителна

важност е привличането на дългосрочни инвеститори. Действията на ниво община трябва да се насочат и към добре обмислената промоция на вътрешния и международния пазар.

Това означава цялостна промяна в отношението към клиенти, пазари, инвестиции, придобиване на нови умения и познания, извършване на иновации с оглед постигане на устойчиво развитие.

- Подпомагане развитието на местния туризъм – селски, ловен, културен, екологичен. Осъществяване на трансграничен туристически, търговски и културен обмен със съседна Сърбия и Черна гора. Община Кула и местните неправителствени организации ще участват в разработването на съвместни проекти със сходни институции от Сърбия и Черна гора в сферата на културата, образованието, туризма. Има подходящи условия за развитие на туристически обмен между двете страни и изграждане на общ туристически маршрут, включващ исторически и природни забележителности в съседните общини от двете страни.

Приоритет 2: Развитие на човешките ресурси и приспособяването им към изискванията на новата икономическа ситуация за осигуряване на заетост.

Обосновка: Развитието на знанията, уменията и способностите на хората в Община Кула явяващи се на пазара на труда за първи път, на работещите и търсещите работа, ще бъде основен елемент в осигуряването на бъдещото развитие на Община Кула и увеличаването на нейната конкурентноспособност.

В това отношение особено важно значение ще има и качеството и обхвата на образованието, получавано в учебните заведения на територията на общината. Необходима е професионализация на образованието в горна училищна степен.

Активни мерки на пазара на труда под формата на обучение и възможности за заетост, конкретно за маргиналните групи и хората с увреждания, са също важни инструменти в осъществяването на социално сближаване.

Човешкият фактор е важен за община Кула и е в опасност /депопулация, засилени миграционни процеси, застаряване на населението/, в този смисъл той е обект на особено внимание с оглед превръщането му в движеща сила на растежа. Той е и тясно свързан с подпомагането на икономическото развитие на района, което ще допринесе и за повишаване на жизнения стандарт на населението на общината.

Необходимо е осъществяването на връзката между равнището на уменията на работната сила и конкурентноспособността на икономиката и особено на селското стопанство, което е структуроопределящ сектор за община Кула. Създаването на специализирано звено в администрацията, което да осигурява информация и консултиране на местните предприемачи ще бъде от изключителна полза за реализирането на този приоритет.

Приоритет 3: Стабилизиране на социалните и икономически процеси в общината и подобряване качеството на околната среда. Развитие на техническата и социална инфраструктура.

Обосновка: Инвестициите в техническата инфраструктура като повишават конкурентноспособността и привлекателността на района като цяло, така и се отразяват на качеството на живота и допринасят за развитието на селските райони.

Публичният капитал играе важна роля при изграждане на икономическата и производствена инфраструктура. Поради ограничеността на публичните ресурси, е необходимо засилено подпомагане на частните инвестиции, които да станат един от основните източници за растеж на региона.

Инвестиции трябва да бъдат насочени към цялата пътна мрежа, полагане на канализационна инсталация в населените места, водоснабдяване на останалите без канализация 2 населени места в община Кула.

За благоустрояване живота на възрастните хора, които са значителна част от населението на общината и интеграцията на хора с увреждания и малцинствата, е необходимо да се разшири и оптимизира мрежата на социалните услуги,

осигурявани от общината. Да се подобри състоянието на съществуващите и да се изградят нови центрове и форми за социални услуги.

За задържане на младите хора и децата на територията на община Кула е необходимо да се извърши рехабилитация на съществуващите центрове за култура, спорт и туризъм, като се открият и нови такива.

Административното обслужване на гражданите на община Кула е приоритетна област, целяща създаването на съвременна организация за предоставяне на услуги и оптимизиране на дейността на администрацията. Високата степен на зависимост на гражданите и икономическите субекти от дейността на общинската администрация и нейните служби определя и необходимостта от обучение на служители и разширяване на предлаганите услуги, включително и въвеждане на обслужване “ на едно гише”.

На територията на община Кула съществуват всички предпоставки за превръщането на околната среда и екологично съобразните дейности в основен и преимуществен фактор на социално-икономическото развитие. Реализирането на този приоритет ще доведе до съвременно управление на битовите отпадъци и повишаване на битовта култура на населението. Систематизирането на информацията и правилното управление на природните ресурси е необходимост за изграждането на цялостния имидж на общината като екологичен район за стопанска дейност и живот.

VII. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

Номер	Приоритет/ Мярка/Дейност	Стойност	Проектна готовност	Година на реализация	Отговорна институция	Източник на финансиране
I.	Приоритет: Икономически растеж					
I. 1.	Мярка: Възстановяване и развитие на селското стопанство и традиционните му отрасли			2006-2012	Община ЧФ	МП – САПАРД ДФ „Земеделие”
I. 1. 1.	Подкрепа за интензивно и екологосъобразно семеино и арендно фермерство			2006-2010	Община ЧФ	МП НП
I. 1. 1.1	Създаване на малки фирми за преработка на селскостопанската продукция.			2009	ЧФ	МП Индивидуални предприемачи НП
I. 1. 1. 2	Създаване на екоферми и екопроизводства			2006-2012	ЧФ	МП НП Частни предприемачи
I. 1.1.3	Асоциации и сдружения на			2006-2008	ЧФ	МП НП

	земеделски производители					Частни предприемачи
†I. 1. 2	Създаване на условия за развитие на нови култури и видове			2007	ЧФ	МП НП
I. 1.2.1	Увеличаване на засетите площи със зърнени култури			2006-2007	Община ЧФ	МП НП
I. 1.2.2	Увеличаване на засетите площи с технически култури /слънчоглед, люцерна, рапица/			2007-2009	ЧФ	НП МП
I. 1.2.3	Създаване на трайни насаждения – овошки, ягоди, малини и др.			2006-2007	ЧФ	НП МП
I. 1.3. 1	Създаване на условия за развитие на конкурентноспособно и пазарно ориентирано селско стопанство					
1. 3. 2.	Развитие на маркетинга на селскостопанската продукция			2010	Община ЧФ	НП МП
1. 3. 3	Изграждане на тържище за селскостопанска продукция и домашни животни			2008	Община	МП- САПАРД

1.3. 4.	Предоставяне на услуги и консултации на селските стопани			2006	Община ОСЗГ	МП НП
1.4. 1	Подобряване на научното и техническо обслужване и сервизната база			2007-2009	ЧФ	МП НП
1.4.2.	Подобряване на породния състав на животните			2008	Община	МП НП
1.4. 3	Изграждане на сервизна база за ремонт на селскостопанска техника			2010	ЧФ	МП НП
1.4. 4	Възстановяване на напоителната мрежа			2010	Община	МП НП
I. 2.	Мярка: Развитие на преработвателна промишленост и традиционни за района отрасли					
I. 2. 1	Възстановяване на млекоцентралата в гр. Кула			2007-2008	ЧФ	Индивидуални предприемачи
I. 2. 2	Създаване на мелници за хляб и фуражи			2007-2010	ЧФ ДФ	Индивидуални предприемачи
I. 2. 3	Разкриване на малки маслопреработвателни предприятия			2007 -2010	ЧФ	МП Частни предприемачи
I. 2. 4.	Създаване на пилотни			2008-2010	ЧФ	МП

	и демонстрационни предприятия в производството на пчелен мед и пчелни продукти					Частни предприемачи
I. 2. 5	Привличане на чужди инвеститори в екологосъобразни производства.			2007-2012	ЧФ	МП НП Частни предприемачи
I. 2. 5.1	Промоция на Община Кула сред потенциални инвеститори			2007	Община Кула	ОБ МП
I. 2. 6.	Подкрепа на шевното производство в общината			2006 -2007	Община Кула ЧФ	МП Частни предприемачи
I. 2. 6. 1	Ракриване на допълнителни цехове на шевната промишленост			2008=2010	ЧФ	Частни предприемачи
I.1. 2. 7	Възстановяване и развитие на занаятчийството				ЧФ	
I. 1. 2. 7. 1.	Оформяне на микрофирми за услуги: общарски, стъклопоставяне, дърводелски, железарски и др.			2007-2010	ЧФ	Частни предприемачи
I. 1. 3	Мярка: Подпомагане развитието на локалния туризъм					

I. 1. 3. 1.	Построяване на база за водни спортове и отдих на язовир "Полетковци"			2008-2009	Община	МП ОБ
I. 1. 3. 2.	Промоция на туристическите възможности на общината.		да	2006-2007	Община НПО	ОБ МП
I. 1. 3. 3	Осъществяване на трансграничен туристически и културен обмен със Сърбия и Черна гора.		да	2006-2012	Община НПО	МП ОБ
I. 1. 3. 3. 1.	Съвместно разработване на проект по ФАР "ТГС" с община Болевац за културен и туристически обмен.		да	2006	Община НПО	МП ОБ
I. 1. 3. 3. 2	Разработване на туристически маршрут Видин – Кула – Гъмзиградски минерални бани /Сърбия/.		да	2006-2007	Община НПО	МП ОБ
II.	Приоритет: Развитие на човешките ресурси и приспособяването им към изискванията на новата икономическа					

	ситуация за осигуряване на заетост.					
II.1	Мярка: Програми за професионално обучение и преквалификация на групи със специфични нужди	56 400	85 лица	2007- 2013	Д „БТ”	АЗ
II. 1. 1	Обучение и преквалификация на трайно безработни	36 400	56 лица	2008 2010 2012 2013	Д”БТ” Община	Национални програми, АЗ
II.1. 2	Професионално обучение на безработни младежи без квалификация	9 500	14 лица	2009	Д”БТ” НПО	НП МП АЗ
II. 1. 3.	Обучение на неграмотни роми	10500	15 лица	2007	Д”БТ” НПО	НП - АЗ МП
II. 2	Мярка: Програми за заетост на трайно безработни					
II. 2. 1	Извършване на строителни и ремонтни работи от дълготрайно безработни	1000000 200000 лв/год.	252 лица	2007 - 2013	Община Д”БТ”	НП - АЗ ОБ
II. 2. 2	Извършване на залесителни и селскостопански дейности от	1120000 160000 лв/год.	280 лица	2007 -2013	Община Д”БТ” ЧЗП	НП - АЗ ОБ ЧЗП

	дълготрайно безработни.					
II. 3	Мярка: Обучение за повишаване на предприемаческата култура					
II. 3. 1	Създаване "Гише на предприемача" в Община Кула	5000	да	2007	Община	Общ.бюджет МП
II. 3. 2	Изграждане на връзки на партньорство между бизнеса, местните и регионалните власти.	10000		2007 - 2013	Община АРРБЦ – Видин СС Сдружения на работодатели	ОБ Дарения работодатели
II. 4.	Мярка: Съобразяване на учебните планове с нуждите на пазара.			2006-2012	Община НПО	МП
II.4. 1	Въвеждане на информационните технологии във всички етапи на обучението в СОУ "Васил Левски"			2006 -2008	Община Училище	
II. 4. 2	Възможности за въвеждане на професионално обучение в горен етап – изграждане на професионално-учебен център	90000	не	2010-2013	Община	
II. 5	Мярка: Укрепване на неправителствения					

	сектор					
II.5. 1	Създаване на НПО в социалната сфера и бизнессектора			2006 -2007	Частни предприемачи Община	Частни фирми, Индивидуални предприемачи
III.	Приоритет: Стабилизиране на социалните и икономически процеси в общината и подобряване качеството на околната среда.					
III. 1.	Мярка: развитие на техническата инфраструктура					
III. 1.1	Възможности за откриване на трансгранична железопътна линия – Видин – Кула - Зайчар			2008-2012	МТ Община	Републикански бюджет МП
III. 1. 2	Оптимизация на съществуващия транспортен график и осигуряване на удобни връзки до съставните селища и другите общини	150 000	не	2007-2013	Община ЧФ ДФ	РБ ОБ
III. 2.	Мярка: Рехабилитация на пътища и улици в населените места					

III. 2. 1	Рехабилитация на четвъртокласни пътища	720000		2007 - 2008	Община	МРРБ ОБ
III. 2.1.1	Ремонт на четвъртокласен път Кула - Големаново	350000		2007	Община	РБ ОБ
III. 2. 1. 2	Ремонт на четвъртокласен път – Кула – Връшка чука – Извор кахала	120 000		2007	Община Кула	МРРБ ОБ
III. 2. 1. 3.	Ремонт на четвъртокласен път Цар Петрово - Тополовец	250 000		2008	Община Кула	МРРБ ОБ
III. 2.1.4	Основен ремонт третокласен път Кула - Грмада			2008	Община Кула	РБ
III2.1.5	Основен ремонт третокласен път Кула - Бойница			2007	Община Кула	РБ
	Изграждане на селскостопански пътища в община Кула				Община Кула	РБ
III.3	Мярка: Изграждане на канализация в населените места					
III.3.1	Изграждане на канализационен колектор 1в гр. Кула	600000 лева		2007-2013		НП ПУДООС
	Изграждане на	1350000		2007-2013		

III.3.2	пречиствателна станция за отпадни води в гр. Кула	евро				
III. 3. 3	Изграждане на канализационни мрежи в съставните села		не	2012 - 2013	Община Кула	МОСВ – ПУДООС ОБ
III. 3.4	Изграждане на канализация на някои улици в гр. Кула		не	2010 - 2011	Община Кула	МОСВ – ПУДООС ОБ
III . 4	Мярка: Рехабилитация и изграждане на водоснабдителни мрежи в населените места					
III. 4. 1	Рехабилитация на водоснабдителната система в гр. Кула	2500000	да	2007-2013	Община Кула	ОБ СИФ
III.4. 2	Водоснабдяване на селата Големаново и Извор махала.	300000		2009 -2010	Община Кула	Община Кула СИФ
III. 4. 3	Изграждане на отклонение на водопровода към с. Полетковци	100000	да	2007	Община Кула	ОБ СИФ
III. 5.	Мярка: Развитие на електропреносната и комуникационна система					
III. 5. 1	Разширяване на електроразпределителната мрежа в селата					

III. 5. 2	Захранване с електричество на общински имоти, отдадени под наем			2007	Община Кула	ОБ
III. 5. 3	Създаване на условия за достъп до универсалните комуникационни и пощенски услуги			2007	Община Кула	
III.5. 4	Цифровизация на телефонните връзки в Община Кула			2008	Тел.компания Община Кула	
III.5. 5	Разширяване на телефонизацията на някои села: Чичил, Коста Перчово и др.			2008	Община Кула	
III. 5. 6	Създаване на възможности за ползване на качествена интернет връзка в повечето селища на общината			2009 -2013	Община Кула ЧФ	
III. 6	Мярка: развитие на социалната инфраструктура					
III. 6. 1	Изграждане на център за услуги на граждани в неравностойно положение		да	2006-2008	Община НПО	МП ОБ
III. 6. 2	Изграждане на дневен дом към Дом за стари	300000		2010 - 2012	Община НПО	МП – „Красива България”

	хора – Кула – защитено жилище					ОБ
III. 6. 3	Възстановяване на системата “социален патронаж” в населените места на общината	250800	Кула Тополовец Старопатица	2007 -2008	Община	НП
III. 6. 4	Реализиране на програми за интеграция на роми	840000	350 лица	2007-2013	Община ДСП ДБТ НПО	МТСП – АЗ ОБ МП
III. 6. 5	Развитие на общинската политика по отношение на социално слаби, роми, хора с увреждания	504000	210 лица 30 л/год.	2007 - 2013	Община ДСП ДБТ	НП ОБ МП
III. 7.	Мярка: Рехабилитация на съществуващите центрове за култура и спорт					
III. 7. 1	Изграждане на фитнес – зала в сградата на общински младежки дом	150000		2009	ЧФ Община	Индивидуални предприемачи ОБ
III. 7. 1.1	Реконструкция на локалната отоплителна система в Младежкия дом	180000		2007	Община	ОБ Фондове ЕС
III.8.	Мярка: Подобряване качеството на околната среда и опазване на					

III. 8.1	природата Изграждане на депа за компостиране на биоразградими и растителни отпадъци			2009-2010	Община	МП
III.8.2	Разработване и въвеждане на система за разделно събиране на битови отпадъци			2007	Община	МП
III. 8.3	Почистване и корекция на корита на реки и дерета потенциално опасни при проливни дъждове			2007-2010	Община	МП ОБ
III.8.4	Предпазване от природни рискове – укрепване на свлачища, предпазване на речни брегове от абразия			2007-2010	Община	ОБ
III. 8.5	Ликвидиране на нерегламентираните сметища			2008-2010	Община	ОБ МП
III.8.6	Проучване и създаване на база данни за лечебните растения, защитените видове и обекти и наличието на диви животни			2006	Община	ОБ
8.7	Екологично възпитание				Община	Об

	в детските учебни програми				НПО	НП МП
8.8	Възстановяване и увеличаване на зелените площи в Кула и другите населени места				Община	ОБ
8.9	Изграждане на детски площадки в гр. Кула, с. Старопатица, с. Тополовец и с. Цар Петрово				Община	ОБ
8.10	Изграждане на нов гробищен парк в гр. Кула				Община	ОБ

МП – международни програми

НП – национални програми

РБ – републикански бюджет

ОБ – общински бюджет

ЧФ – частни фирми

ДСП – Дирекция социално подпомагане

ДБТ – Дирекция Бюро по труда

VIII. ИЗПЪЛНЕНИЕ, НАБЛЮДЕНИЕ, КОНТРОЛ И АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ОБЩИНСКАТА СТРАТЕГИЯ

Реализацията на стратегията за развитие на общината е сложен и продължителен процес, който протича при различни политически, икономически и социални ситуации, динамична международна политика и промени в микро и макро-средата. От тази гледна точка не е възможно да бъдат отчетени всички промени, които ще настъпят при изпълнението на една стратегия и план за действие.

Реализацията на общинската стратегия трябва да се възприема като един непрекъснат процес на наблюдение, контрол и актуализация, като се отчитат натрупания опит, трудностите и неуспехите и се извършват корекции на съществуващите вече насоки за развитие и дейности в посока адаптация към новите обстоятелства и променена среда.

Важно е да се знае, че общинската стратегия и планът за действие дават перспективите и насоките за развитие, но не са строга рамка, която да ограничава възможните дейности, програми и проекти.

На база на разработената стратегия за периода 2005 – 2010 година се изготвят годишни програми за изпълнение.

За наблюдението /мониторинга/ по реализацията на общинската стратегия може да се създаде група, в която да бъдат включени представители на всички сектори – публичен /община и държавни структури/, частен и неправителствен

сектор. Експертите трябва да бъдат , по възможност, с различни специалности, за да обхващат всички сфери на дейности. Съставът на групата се предлага от кмета на общината и се одобрява от Общинския съвет. Ролята на мониторинговата група е да наблюдава процеса на изпълнение на стратегията и плана за действие и да изготвя отчети до Общинския съвет за успехите, неуспехите, проблемите и причините при осъществяване на общинската стратегия.

Непосредственият контрол по изпълнението на общинската стратегия и план за действие се осъществяват от ръководството на общината в лицето на кмета и неговия екип. Той може да възлага на неговите заместници или ключови специалисти от общинската администрация да следят за изпълнението на една или друга задача в зависимост от ресора им. Общият контрол по изпълнението на общинската стратегия и план за действие се осъществяват от Общинския съвет след представянето от кмета на общината на ежегоден доклад, информация от мониторинговата група и контрол върху процедурите, свързани с мерките и действията, заложи в документа и финансирането им чрез бюджета.

Актуализацията на общинската стратегия и план за действие се извършват всяка година, в периода октомври – декември, при подготовка на новия общински бюджет. Актуализацията трябва да отчита настъпилите вече промени в социално-икономическата реалност вътре и извън общината. Процесът на актуализация се извършва от кмета на общината, като се използват създадените вече работни групи. При необходимост се извършват промени в броя и състава на тези групи, могат да се ангажират и външни експерти.

Актуализираната общинска стратегия и план за действие се одобряват от Общинския съвет.

IX. СЕКТОРНИ АНАЛИЗИ

IX. 1. ГЕОГРАФСКО РАЗПОЛОЖЕНИЕ, ПРИРОДОКЛИМАТИЧНИ УСЛОВИЯ И РЕСУРСИ.

Община Кула е разположена в най-северозападната част на Република България. Средната надморска височина е 295 метра. Общата ѝ територия е 291 кв. км. Населението към края на 2005 година е 5 887 души.

Съгласно административно-териториалното деление на страната община Кула попада във Видинска област. Състои се от 9 населени места, като административен център е град Кула. Обособени са 4 кметства и 5 кметски наместничества.

Община Кула граничи с общините: Видин, Грамада, Макреш, Бойница, а на запад граничи със сръбската община Зайчар.

Общината е свързана посредством шосеен транспорт с всички населени места в страната и посредством международен път Е-79 с ГКПП “Връшка чука”.

Пътната мрежа на община Кула включва:

Пътища 2 клас – 29.700 км

Пътища 3 клас – 13.700 км

Пътища 4 клас – 55 км.

Климатът е умерено-континентален, със студена и продължителна зима и сухо, горещо лято. Преобладават западни, северозападни и североизточни ветрове. През зимния сезон те са бурни и често причиняват снежни преспи, които затрудняват транспорта и комуникациите. Температурата през зимата достига до -10, -15 градуса.

Релефът е хълмисто-равнинен, със слаб наклон на север и североизток, прорязан от дерета и речните долини на реките Тополовец и Чичилска, които нямат стопанско значение за региона.

Преобладаващият почвен тип са черноземните смолисти почви, в горския почс се срещат и кафяви почви, които са по-бедни, но предполагат интензивно земеделие при напояване. Общата земеделска площ е 216 141 дка, от които обработваемата земя е 191 453 дка. На територията на общината има .59 015 дка горски фонд, предимно широколистни гори. Основните дървесни видове са:

Наличието на горски пояс е условие за съществуването на многообразие от дивеч: сърна, дива свиня, заек, лисица, пернати.

На територията на Община Кула няма икономически значими находища на полезни изкопаеми и минерални ресурси. В района на Връшка чука се намира находище на каменни въглища. При връх "Връшка чука" 67.5 хектара от горския фонд за защитени заради редките и уникални растелни видове: български Ерантис, Ничичево прозориче, Томасиниев минзухар и др.

IX.2. АНАЛИЗ НА ПРОЦЕСИТЕ И ТЕНДЕНЦИИТЕ В ИКОНОМИКАТА НА ОБЩИНАТА

На територията на община Кула няма тежка промишленост. Традиционни отрасли за общината са производството на каучукови изделия, шевното производство, производството на млечни продукти, маслопреработването, мелничарството, производството на полиамидни влакна.

През последните 15 години някои от съществуващите предприятия бяха закрити, други работят с намален капацитет. С ликвидиране на консолидираното земеобработване и аграрните комплекси силно е намаляла и селскостопанската продукция. Всичко това води до влошаване на икономическото състояние на общината. За в бъдеще структуроопределящи отрасли за развитието на общината са: селско стопанство, преработваща промишленост, занаятчийство. Потенциал има производството и преработването на пчелен мед и пчелни продукти като екологично чисто производство. Произвежданият от местните пчелари мед е с много високо качество и чистота, което е възможност за експорт на продукта на външния пазар.

В град Кула се намира българо-холандско акционерно дружество “Кула-Ринг”, наследник на ЗТКИ “Гено Цанов”. Предприятието произвежда технически каучукови изделия за външния и вътрешния пазар – транспортни ленти, О-пръстени, семеринги, уплътнения, порести и плътни профили, тампони и др. В предприятието са заети 150 души.

От 1998 г. в Кула заработи още едно предприятия на каучуковата промишленост – “С.П.И” ЕООД за производство на каучукови ходила, което осигурява работа на 36 души.

В град Кула се намира и едно от най-известните в близкото минало млекопреработващи предприятия – “Сердика” ООД, специализирано в производството на сирене и кашкавал. Същото предприятие бе затворено през 2001 година по вина на тогавашните собственици на предприятието. Като се има предвид, че общината е предимно селскостопански район /развитие на растениевъдство и животновъдство/, с екологично чиста продукция, възстановяването и оздравяването на предприятието е приоритет в икономическата структура на общината. Визията на новите собственици на предприятието е то да заработи след основен ремонт през второто полугодие на 2006 година. Произвежданите млечни продукти с разширен асортимент ще носят знака “ екологически чиста продукция” и ще бъдат предназначени за външния и вътрешния пазар.

От съществуващите хранително-вкусови предприятия в община Кула не се е запазило нито едно, дейност в тази сфера извършват частни микро и малки фирми:

ЕТ “Деян” – производство на хляб, закуски и сладкарски изделия.

ЕТ “Сюнгер” – производство на закуски и сладкарски изделия.

Има микро и малки фирми в частния сектор, предимно в сферата на занаятчийството, търговията и услугите:

Нововъзникващите микро и малки фирми са начин за избягване на безработицата за хората в общината. От друга страна намалява местното потребление, което предопределя тенденцията към закриване и ликвидация на микро и малките фирми.

Основните проблеми пред тях, освен свиването на вътрешното потребление, са липсата на достъп до кредитиране, липса на познания по фирмено управление и маркетинг, липса на информация и услуги за бизнеса, липса на сдружения и асоциации, подпомагащи местния бизнес.

Създаването на “Гише на предприемача” в Община Кула ще редуцира до голяма степен тези неблагоприятни тенденции.

На територията на общината липсват предприятия , преработващи произведената продукция – мляко, плодове, зеленчуци, зърнени продукти, слънчоглед и т.н.

Община Кула разполага с едно общинско предприятие : “Кастра Мартис РКДС” ЕООД – извършва битово-комунални и строителни дейности.

Текстилната промишленост е традиционна за община Кула. В последните години бе ликвидирано голямо предприятие за пресукване на техническа коприна – цех “Каматекс”, поделение на “Видахим” АД – гр. Видин, с което това производство бе спряно и броят на безработните лица в общината чувствително нарасна.

В град Кула се намира и предприятие на шевната промишленост “Кей фешън” АД за производство на мъжки ризи, главно за външния пазар /Германия/. В същото предприятие са заети.....души.

Тенденцията за развитие на сектора е възходяща, има намерения за откриване на още малки предприятия и фирми в тази сфера, разширяване на производството и увеличаване на заетостта.

Съществуват условия за развитие на туризма – най-вече екологичен, ловен и културен. Наличието на големи изкуствени водни басейни /5 зарибени язовира/ на територията на общината и голямо дивечово разнообразие предполагат развитие на ловно-рибарския туризъм. В община Кула се намират и няколко културно-исторически и природни забележителности, които са основа за развитие на културния туризъм, включително и трансграничен /туристически обмен със Сърбия и Черна гора/.

IX.2.2 ОБЩА ДИНАМИКА

Анализът на общинската икономика показва снижение на приходите от дейност и на брутната продукция. Намалява и броят на заетите и наетите лица. Наблюдава се намаление на фирмите с положителен финансов резултат. Тази негативна тенденция се дължи основно на спада в селскостопанското производство.

IX.2.3. ОБЩИНСКИ БЮДЖЕТ

Бюджета на Община Кула за 2005г. е съставен съгласно Закона за държавния бюджет на Република България ,ПМС № 11/19.01.2005 год.за изпълнение на държавния бюджет на РБ и основните принципи и насоки дадени от Министерство на финансите с писмо ФО-02/13.01.2005 год.

Общият размер на бюджета възлиза на 1 819 686 лв и се формира от следните основни показатели :

1. Предоставени средства от Републиканския бюджет– 1 394 603 лв.

В т.ч.

Предоставен трансфер по Закона за облагане доходите на физически лица – 499 700 лв.

Обща допълваща субсидия – 664 780 лв.

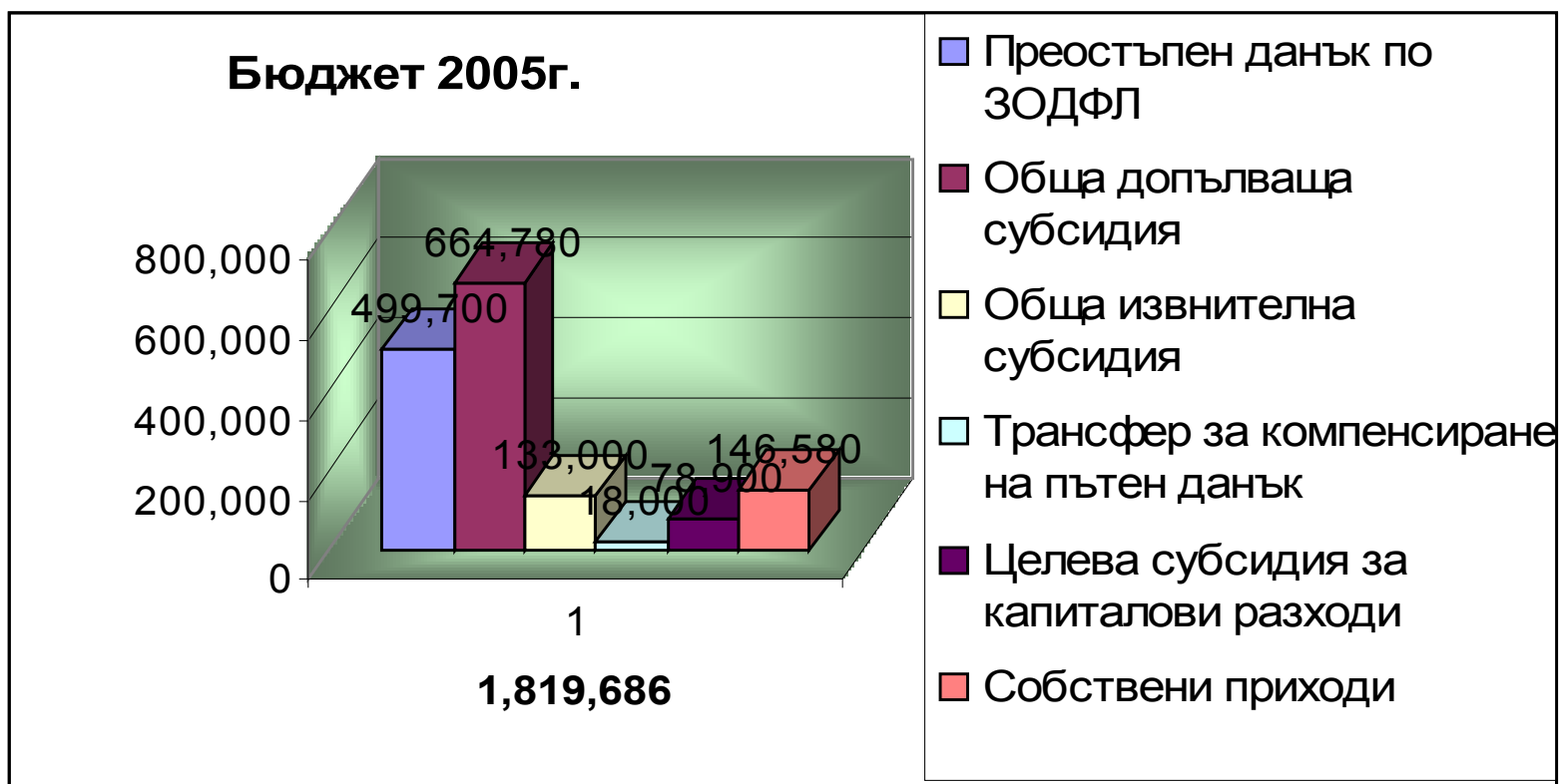
Обща изравнителна субсидия – 133 000 лв.

Трансфер за компенсиране на пътен данък – 18 000 лв.

Целева субсидия за капиталови разходи – 78 900 лв.

2. Собствени приходи – 146 580 лв.

3. Преходен остатък – 278 726 лв.

Планираните приходи в Общината през 2005г. се делят на приходи за делегирани от държавата и местни дейности както следва :

1. ПРИХОДИ ЗА ДЪРЖАВНИ ДЕЙНОСТИ – 1 278 823 ЛВ.

2. ПРИХОДИ ЗА МЕСТНИ ДЕЙНОСТИ - 540 863 ЛВ.

1.1. **В частта на приходи за държавни дейности** се посочват пълния размер на средствата от данъците по ЗОДФЛ в размер на 499 700 лв. и общата допълваща субсидия ,определена с чл.10ал.1 на ЗДБРБ за 2005г.в размер 664 780 лв.

Постъпленията от данъчния трансфер са в размер на прогнозата на приходите от данъците по Закона за облагане доходите на физически лица, събирани на територията на нашата община ,но не повече от сумата на разходите за делегираните на общината от държавата дейности по стандарти.

Намалението ./ в сравнение с 2004г. на размерът на тези постъпления е 17 000 лв./е резултат от промените в ЗОДФЛ , преди всичко в измененията на скалите за облагане доходите на физическите лица,като необлагаемият месечен доход от 120 лв. се увеличава на 130 лв., както и намаляване на данъчните ставки. Ефектът от тези промени ще се изразят и в намаление на данъчната тежест върху средната работна заплата с 1%.На национално ниво ръстът на средната работна заплата през 2005 г. и намалението на данъчните ставки ще увеличи номиналния доход с 8,4 % и реалният разполагаем доход с 4,5 %, което изразено в обща сума за размерите на Републиканския бюджет представлява бюджетна загуба от около 119 млн.лв.

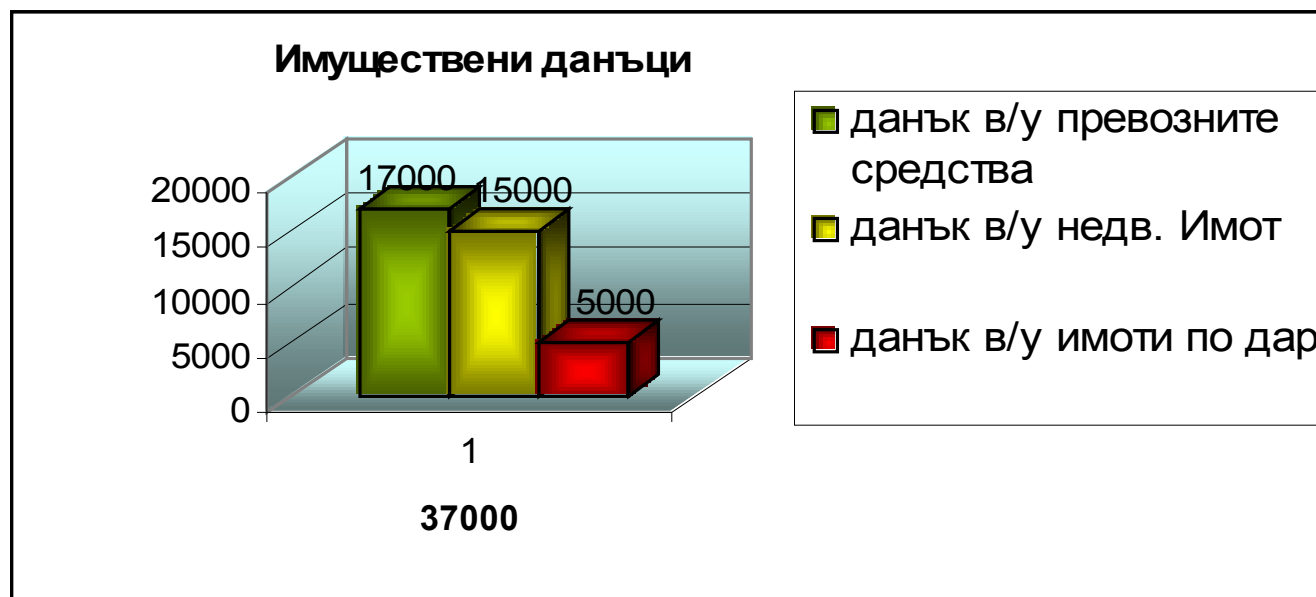
1.2.Общата допълваща субсидия е в размер на 664 780 лв./ в сравнение с 2004 год. е увеличена с 60 759 лв./ , което се дължи на промените в стандартите за издръжка в делегираните дейности.

1.3.Следващ елемент в приходите за държавни дейности са средствата от целева субсидия за финансиране на капиталовите разходи, определени с чл.10,ал1 от ЗДБРБ са в размер на 15 877лв.

1.4.От собствени приходи на общината за финансиране на държавни дейности се предвижда да се предоставят 7 273 лв.

1.5.От реализираният преходен остатък в края на 2004год. в държавни дейности ще се предоставят 99 193 лв.

В частта на приходите за общински дейности се предвиждат постъпления от

1.1.Обща изравнителна субсидия от централния бюджет за компенсиране на общините ,чиито постъпления от местните данъци са под средното за страната за 2004г. на глава от населението – 133 000 лв. / в сравнение с 2004 год е налице превишение с 70 000 лв./.

1.2.Държавен трансфер за компенсиране на общините за отпадане на пътния данък – 18 000 лв.

1.3.Целева субсидия за капиталови разходи 63 023 лв., които са предвидени за финансиране на обекти в местните дейности.

1.4. Имуществени данъци – 37 000 лв.

1.5. Както и постъпленията от операции с общинско имущество, местни такси и други неданъчни приходи с общински характер- 109 580 лв.

1.6. Освен това се разпределят за разходи и средствата получени като преходен остатък от 2004год. в размер 187 533 лв.

Общо от имуществени данъци през 2005г. се прогнозира да постъпят 37 000 лв. В сравнение с плана за 2004 год е налице намаление с 19 300 лв.,което се дължи основно на отпадането на пътния данък като приход за общините.

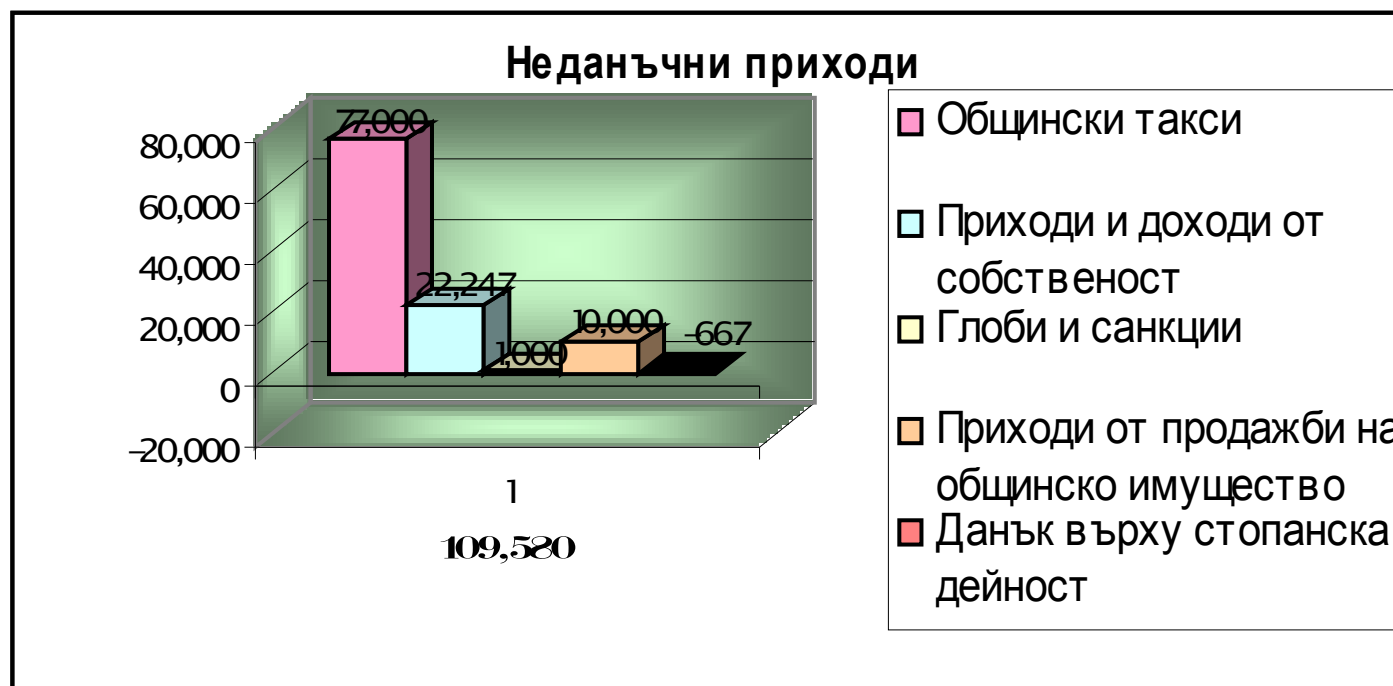
От началото на 2005 г. е въведена пътна такса /винетна система/ за ползване на пътната инфраструктура от всички пътни превозни средства, която цели да събира приходи на база прякото използване на републиканската пътна мрежа и ще замести пътния данък, който през 2005г. отпада окончателно.Общината ще бъдат компенсирани за отпадането на този данък чрез предоставянето на трансфер от Републиканския бюджет в размер на 18 000 лв., което от своя страна допълва и приходите за извършване на разходи в местните дейности през 2005 год.

От имуществените данъци се предвижда най-големи да са постъпленията от данък върху превозните средства – 17 000 лв., съответно спрямо плана 2004г. – 340лв.по-малко.

От данък върху недвижимите имоти приходите са 15 000 лв., при план 2004- 15 640 намаление с 640 лв. Данък върху придобиване на имоти по дарение – 5 000 лв./с 1510 лв. по-малко в сравнение с 2004г. /. От това е видно , че очакваните приходи от имуществени данъци ще се запазят и през 2005год. в почти същите размери.

Предвидените средства от неданъчни приходи в бюджета за 2005 г. са в размер на 109 580 лв. или 15 080 лв. повече в сравнение с 2004г. Разчета за 2005 г. е направен на база реални източници към днешна дата и ако има допълнителни приходи над плана те ще бъдат разпределени допълнително след прецеизиране на разходите и по решение на общински съвет.

От неданъчните приходи най-голям относителен дял имат от общински такси 77000 лв. /70%/ и по-конкретно от такса за битови отпадъци 45 000 лв. От административни услуги предвидените приходите са 13 000 лв. Основният източник за тях са таксите, които се събират в информационния център и в кметствата на общината.

От таксите за ползване на детски градини в общинския бюджет се предвижда да постъпят 15 000 лв./почти колкото е изпълнението за 2004г./Разходите на общината за издръжката на детски градини са планирани в размер на 25 000 лв., т.е. приходите от такси отново ще покриват около 60 % от тях.

От таксите за ползване на пазари и тротоари предвидените постъпления са в размер на 2 500 лв./размера се запазва/ и от технически услуги 1 500 лв.

След общинските такси по относителен дял в общия размер на неданъчните приходи следват постъпленията от Приходи и доходи от собственост 22 247 лв./20%/. В сравнение с първоначалния план за 2004г. се предвиждат да постъпят с 7 047 лв. повече. В тази група приходи най-големи са предвидените постъпления от наеми на имущество -18 182 лв. /от сключени към момента договори на общината 13 182 лв. и дължими суми от 2004 г. 5 000 лв./ и от наеми за земя 4 065 лв. / определени на база сключени към момента договори/.

От глоби и санкции в общинския бюджет са разчетени 1 000 лв. / определени са от главна данъчна дирекция/

От продажба на имущество се предвижда да постъпят в общинския бюджет 10 000 лв. или с 5 000 лв. повече в сравнение с плана за 2004г.

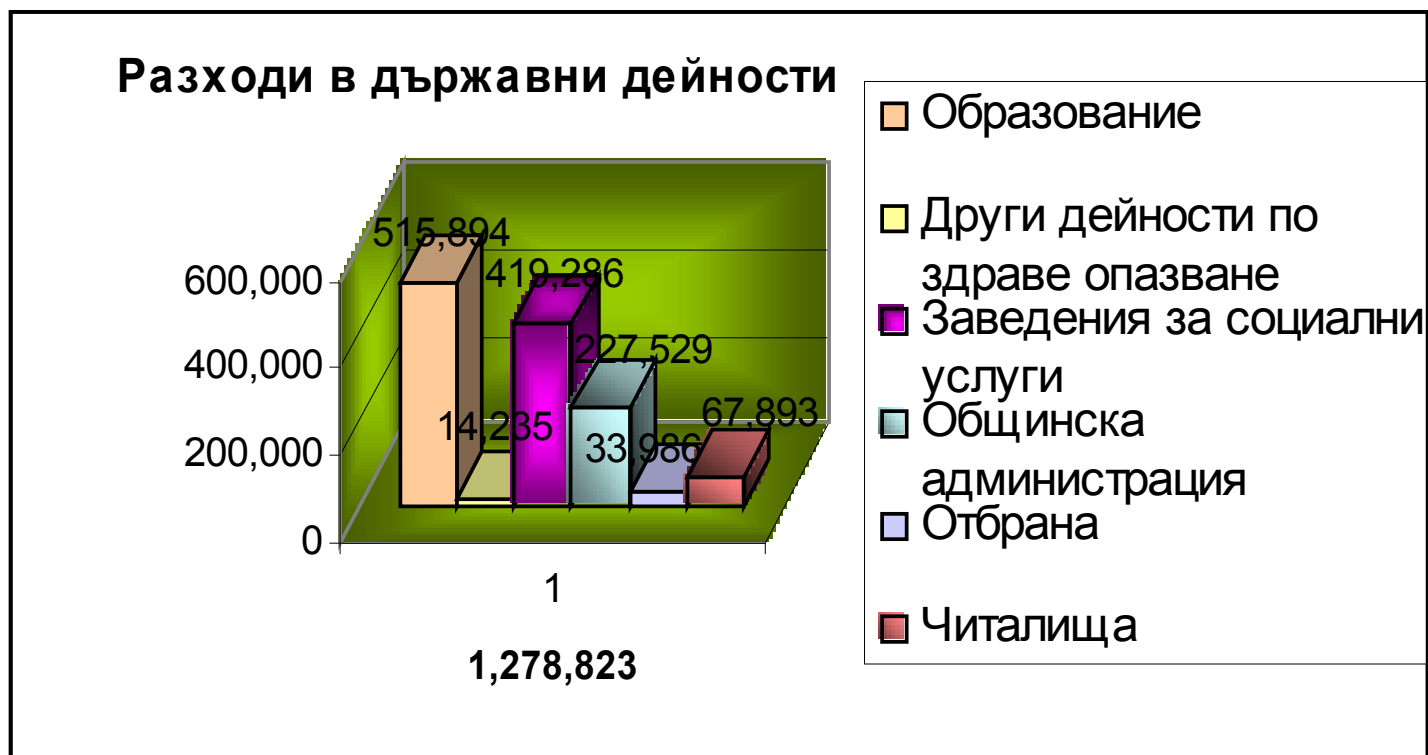

През годината са разчетени разходи за всички бюджетни звена на издръжка от Общината както следва :

-Държавни дейности – 1278 823 лв.- 70 %

-Общински дейности - 540 863 лв.- 30 %

ДЪРЖАВНИ ДЕЙНОСТИ

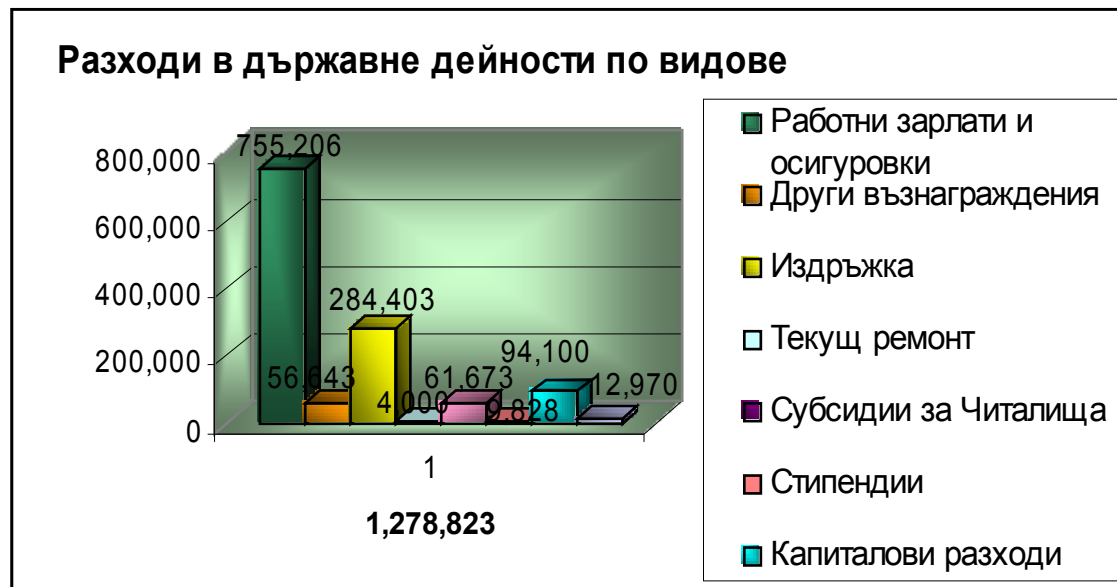

В държавни дейности заетият персонал е 165,50 бр. в т.ч.

- Об.администрация – 35,5
- Отбрана – 5
- Образование – 70
- Здр.кабинети - 4
- Заведения за соц.услуги – 57

При съставянето на общинския бюджет заделените бюджетни кредити за финансиране на делегираните от държавата дейности са в размер предложени в Приложение № 2.

През 2005 г. се предвижда за заплати и възнаграждения на персонала по трудови и служебни правоотношения да се разходват 611 688 лв. или 48% от разходите за тях., в рамките на които да се осигури от средата на годината 3,6 % ръст на средните брутни работни заплати.

Разходите за осигурителни вноски, обхващащи пенсионните и здравноосигурителните вноски са изчислени като процент към разходите за заплати в зависимост от осигурителната тежест. Предвидените средства за тези разходи за 2005 г. са в размер на 200 161 лв.

Издържката на даржавни дейности е в размер на 301 373 лв. или 24% .В тези средства се включват 284 403 лв., определени по стандартите за държавни дейности и разходи за текущи ремонти на покрив в училищата в с.Тополовец и с.Цар Петрово 4 000 лв .

Във функция Образование от преходния остатък на общината се предоставят 2 484 лв. за дофинансиране на възнаграждения на несписъчен състав и 4 266 лв. за ресурсно осигуряване на приетата от Общински съвет програма за развитие на образованието.

В предложението за държавни дейности е включено осигуряване на допълнителна щатна бройка в здравните кабинети към училищата и детските градини с допълнителни средства в размер на 3 273 лв.

За стипендии са определени 9 828 лв.или 1% , който се запазва ,спрямо миналата год.

За организации с нестопанска цел /Читалища/ сумата е 67 893 лв., от тях 61 673 лв. стандартите и 6 220 лв от преходен остатък.За разпределението на средствата по видове ще се сключи договор с Читалищата.

В частта за капиталови разходи в ДД са заделени средства за :

- Просвета – 92 350 лв

В т.ч

Оборудване физкултурен салон СОУ” В.Левски” – 9 700 лв.

Кабинет за чуждоезиково обучение СОУ” В.Левски” - 2 300 лв.

1бр. компютър – 1 750 лв

Програмен продукт”Заплати” - 600 лв.

Закупуване мултимедиен проектор СОУ” В.Левски” - 3 000 лв.

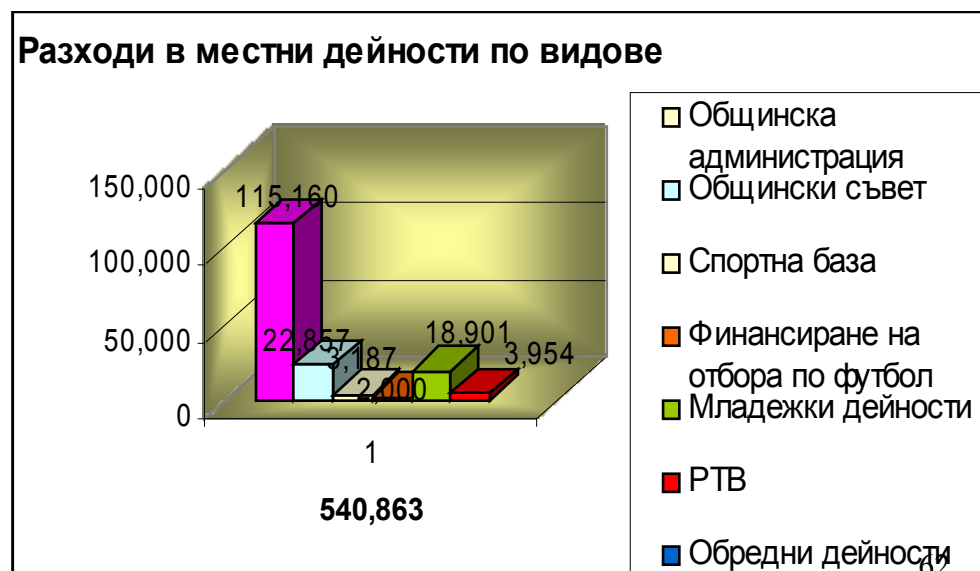
Основен ремонт сграда СОУ” В.Левски” по Красива България – 75 000 лв.

-Заведения за социални услуги – 1 750 лв.

ОБЩИНСКИ ДЕЙНОСТИ

В общински дейности заетият персонал е 5 бр. в т.ч.

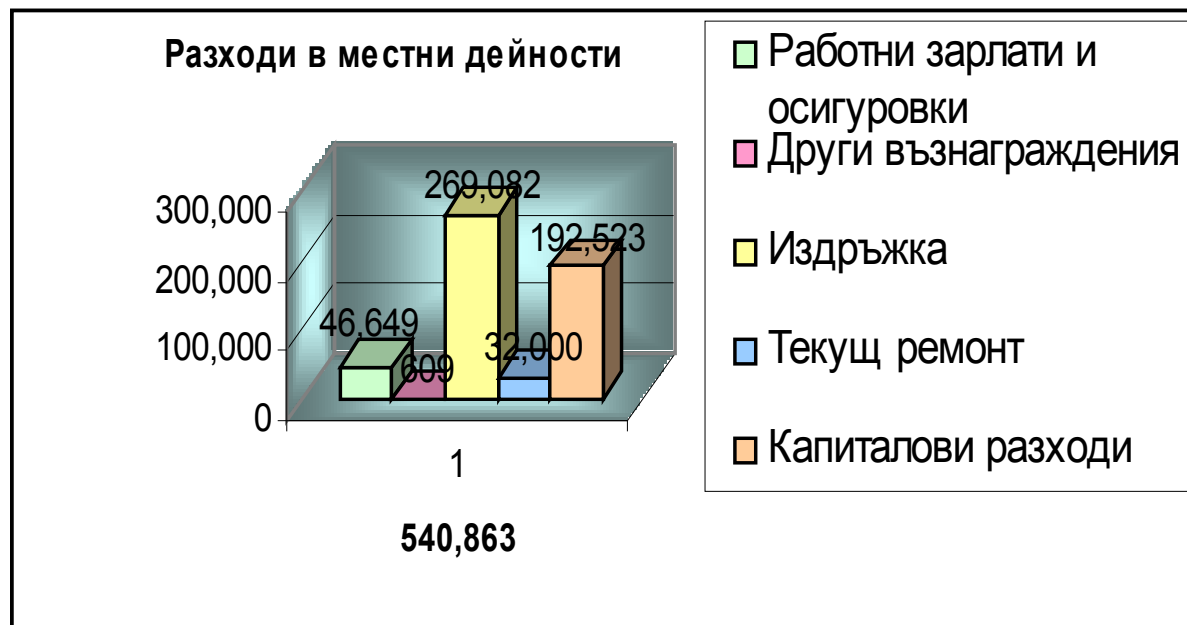
- Спортна база-0,5
- Радиотранслационни връзки – 1
- Младежки дейности – 3.5

При съставянето на общинския бюджет заделените бюджетни кредити за финансиране на местните дейности са в размер 540 863 лв.и разпределението им е в Приложение № 3.

При съставянето на общинския бюджет заделените бюджетни кредити за финансиране на местните дейности са в размер 540 863 лв.и разпределението им е в Приложение № 3.

Най-голям относителен дял в разходите на общински дейности имат тези за издръжка- 301 082 лв.или 56 %.Работните заплати и осигуровките са 47 258 лв. или 9%.Размера на капиталовите разходи е 192 523 лв. при предоставени през 2004г. 256 648 лв.Структурата на разходите в общинск дейности се различава от тази на държавни дейности и се дължи на това , че в частта на бюджета за общински дейности се отчитат преди всичко средства за изпълнение на конкретни задачи на общината,свързани с поставените и цели през настоящата година, осигурявани със собствен ресурс.

Капиталовите разходи в местни дейности са :

- Общинска администрация – 23 860 лв./ 14 000 лв.-интернет достъп чрез сателит, 1 750 лв. – компютър, 450 лв - подвързваща машина, 6 000 лв.- стопански инвентар, 780 лв. – нивелир, 400 лв. – цифров апарат, 480 лв.- 2 бр. UPS устройства /
- Външен ремонт сграда “ АПК” по Красива България – 28 500 лв.
- Закупуване на 2 бр. жилища за социално слаби – 5 000 лв.
- Закупуване на лампи за улично осветление – 1 663 лв.
- Ремонт улици – 100 000 лв.
- Капиталов трансфер за МБАЛ”П.Хитов” – 3 000 лв.
- Капиталов трансфер за МЦ № 1 - 3 000 лв.
- Проектиране – 30 000 лв
- В функция Образование , дейност Детски градини – за доставка на готварска печка в ОДЗ гр.Кула – 3 000 лв.
- В Младежки дом – доставка на музикална уредба – 500 лв.

От общински приходи са осигурени средства 18 000лв. за материални разходи по програмата “ От социални помощи към осигуряване на заетост” по Приложение № 2 – дейности с траен характер.

За текущ ремонт в местни дейности се предвиждат средства в размер на 30 000 лв., както следва : в сградата на общинската администрация-3 000 лв. , в кметствата на общината са заделени 10 500 лв, в ОДЗ”Звънче” за ремонт кухненски блок- 4 000 лв.,За боядисване на камбанарията в храм”СВ.СВ. Петър и Павел”-гр.Кула – 2 000 лв., за ремонт шахти в гр.Кула-2 000 лв.за ремонт мостове – 3 000лв./ “Дери магаре” и “Марковище”/, ремонт втори етаж сграда “АПК”-1 500лв..

По програмата ,приета от общински съвет за поддържане на зелените площи в гр.Кула са заделени 6 000 лв.

За чистота 45 000 лв.

За улично осветление 15 000 лв.

В дейност “Обредни домове и зали “ са заделени средства 1 000 лв. за подпомагани разходите за погребения по разпоредбите на чл.26 ал.1 ,2 и 3 от ПМС №11. В помощта се включват разходите за издаване на смъртен акт,некролог,ковчег,превоз на покойника,надгробен знак,изкопаване и заравяне на гроба.

Предлага на общински съвет да определи критериите за предоставяне на средства “ на самотни,бездомни,без близки и роднини,настанени в заведения за социални услуги и регистрирани в службите за социално подпомагане лица “

В издръжката на Общинската администрация са включени и средства за подпомагане в общината по решение на Общински съвет както следва :

- за изплащане стипендии на студенти, които впоследствие ще работят в общината – 2 700 лв.
- за подпомагане и отглеждане на деца – 8 000 лв.
- за отглеждане и лечение на деца с тежки заболявания на финансово затруднени родители - 1 000 лв.

В общински дейности са заделени средства за подпомагане дейността на :

1. Клуба на пенсионера – 2 000 лв.
- 2, Спортен клуб – 2 000 лв.
3. За бензин и издръжка на предоставения на РПУ автомобил -2 000 лв.

В частта на бюджета за местни дейности е заделен резерв за непредвидени и неотложни разходи през 2005 год. в размер на 56 842 лв. Разпределението им през годината ще става след решение на Общински съвет .

Изводи към раздели VIII. 1, VIII. 2.

IX.3. АНАЛИЗ НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО В ОБЩИНАТА

IX.3.1 ПОЗЕМЛЕНИ РЕСУРСИ И ЗЕМЕПОЛЗВАНЕ

IX.3.2. РАСТЕНИЕВЪДСТВО

IX.3.3. ЖИВОТНОВЪДСТВО

IX.3.4. НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКО ОБСЛУЖВАНЕ НА СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО И ТЕХНИЧЕСКА СЪОРЪЖЕНОСТ

ИЗВОДИ КЪМ РАЗДЕЛ IX.3.

IX.3.1 ПОЗЕМЛЕНИ РЕСУРСИ И ЗЕМЕПОЛЗВАНЕ

Земеделието е традиционно за нашата община. До 60-те години на миналия век е основен поминък на населението. Природо-климатичните фактори са благоприятни за развитието както на растениевъдството така и на животновъдството.

Основно се засаждат и отглеждат зърени-хлебни, зърнено-фуражни и технически култури. При прилагането на научно земеделие средните добиви са много добри. С успех са отглеждани и лозя – винени и десертни сортове. Особено добри резултати дава люцерината, която вече почти не се засажда. В миналото са отглеждани и технически памук, ягоди, зеленчуци.

Обработваемата земя е 164 хил.дка

Поземлената реформа е приключила – възстановена е собствеността върху земеделските земи.

IX.3.2. РАСТЕНИЕВЪДСТВО

От няколко години повечето от половината обработваемата земя пустее. След връщането на земята за обработване и се затрудняваше от липса на селскостопанска техника, особено голям проблем беше прибирането на зърнената реколта поради липса на комбайни. Създадох се четири земеделски кооперации в общината – гр. Кула и селата Коста Перчово, Старопатица и Цар Петрово, които не успяха да се утвърдят.

Не може да се отчитат добри резултати от частните стопани, защото земята е силно раздробена – не се извършва селскостопанско селдбообръщение, не се търска срещу неприятели и вредители по културите, торите се с минилни количества с тази тор, която е по-евтина. Повлияни от ниските изкупни цени, от това че младите предпочитат да напуснат родните места, възрастните собственици продадох на безценница не малка част от земите си.

IX.3.3. ЖИВОТНОВЪДСТВО

В нашата община се отглеждат – говеда, овце свине и птици /кокошки/. С гордост може да се отбележи , че тук е създадена породата Симентал. До 90-те години в нашата община е съществувала модерна кравеферма, птицекомбинат. Сега стопаните отглеждат за собствени нужди свине , кози които почти изместиха овцете и птици. С цел продажба на продукцията се отглеждат само крави. Отглеждането им се извършва в пригодени за това помещения, където хигиената е сведена до минимум. Друг сериозен проблем е в храненето. За да се получава качествено мляко отговорящо на стандартите е необходимо да се спазват редица изисквания в съдържанието на грубите и концентрирани фуражи. Също тези изисквания важат и при отглеждането на животни за месо.

ИЗВОДИ КЪМ РАЗДЕЛ IX.3.

- селскостопанските земи в общината не се обработват изцяло
- не се прилага научното земеделие
- не се отглеждат породни животни
- разрушени съоразения за напояване
- няма кооперации и сдружение
- ниски изкупни цени на произведената продукция
- липса на преработвателни предприятия за селскостопанска продукция

IX.4. АНАЛИЗ НА ПРОЦЕСИТЕ И ТЕНДЕНЦИИТЕ В СОЦИАЛНАТА СФЕРА

IX.4.1. НАСЕЛЕНИЕ

Според данните на НСИ населението на Община Кула е 5 887 души /при последното преброяване/ и бележи значителен спад в периода 1965 – 2001 г.

Брой на населението на Община Кула според годините на преброяване:

ГОДИНА НА ПРЕБРОЯВАНЕ	БРОЙ НАСЕЛЕНИЕ В ОБЩИНА КУЛА
1965	14 732
1975	12 266
1985	10 116
1992	8 676
2001	6 792

В общината преобладават жените.

Население на община Кула по настоящ адрес, , възраст и пол към октомври 2005 г.

Населено място	Общо	Мъже	Жени	Под 7 г.	7-14 г.	14-18 г.	18-63 г.		Над 63 г.	
							Жени	Мъже	Жени	Мъже
Големаново	161	72	89	7	4	2	14	28	68	38
Извор махала	151	65	86	1	4	2	13	25	68	38
Коста перчово	161	74	87	1	2	2	13	25	71	47
Кула	3956	1936	2020	182	242	193	970	1246	738	385
Полетковци	62	29	33	3	1	0	6	12	24	16
Старопатица	448	205	243	4	14	2	49	85	186	108
Тополовец	414	194	220	13	18	12	70	89	123	89
Цар петрово	399	193	206	5	8	9	53	85	146	93
Чичил	123	62	71	2	0	1	6	24	63	37
ОБЩО	5885	2830	3055	218	293	223	1194	1619	1487	851

Наблюдават се и съществени изменения във възрастовата структура на населението, свързани с неблагоприятните тенденции в развитието на демографските процеси. Задълбочава се процесът на остаряване на населението, дължащ се на непрекъснато намаляване на относителния дял на младите хора /до 18 г./ и увеличаване делът на населението над 65 годишна възраст.

12.95% от населението на община Кула са деца и младежи до 18 години. Икономически активното население е 46.04%, лица в надтрудова възраст са 41.01%.

Над 60% от общия брой население живее в град Кула:

СЪОТНОШЕНИЕ ГРАДСКО/СЕЛСКО НАСЕЛЕНИЕ В ОБЩИНА КУЛА

Година	Общо	Градско население	Селско население	Относителен дял градско н.	Относителен дял селско н.
2001	6421	3 989	2 252	63.92%	36.08%
2002	6018	3 869	2 149	64.29%	35.71%
2003	5 887	3 745	2 143	63.61%	36.39%

РАЖДАЕМОСТ И СМЪРТНОСТ В ОБЩИНА КУЛА КЪМ 2004 г.

Населено място	Родени	Починали	Население 15.12.2004	Население 03.02.2004	+	-
Кула	22	77	4 042	4 105	-	63
Големаново	1	8	200	208	-	8
Извор махала	-	8	126	136	-	10
Коста перчово	-	9	173	184	-	11
Старопатица	-	26	459	479	-	20
Полетковци	-	2	64	65	-	1
Цар петрово	-	14	352	357	-	5
Тополовец	2	13	399	416	-	17
Чичил	-	8	111	125	-	14
Общо	25	165	5926	6075	-	149

Раждаемостта в Община Кула е крайно ниска и тази тенденция се запазва. Естественят прираст е отрицателен и тази тенденция се запазва през целия период на изследване. Община Кула, както и цялата Видинска област е с прогресивно нарастваща отрицателна стойност -13.6 на 1000 души от населението за 2004 година, при -6.7 промоила

за страната/. Един от факторите за намаляване броя на населението е намалената раждаемост. Върху нивото на раждаемостта оказва влияние променената възрастова структура на населението и по-специално намаляващия контингент жени във фертилан възраст. Трайната тенденция за намаляване на раждаемостта в общината се обуславя и от негативното влияние на редица социално-икономически фактори и свързаните с тях промени в репродуктивната нагласа на населението и интензивната емиграция на млади хора в репродуктивна възраст, обусловена от ръста на безработица.

Етническият състав на населението в община Кула е еднообразен – българско население. В с. Тополовец има контингент население от влашката общност. Във всички населени места има незначителен процент представители на ромския етнос. Проблемите обаче на ромското население са големи. По-голяма част от тях са с ниско образование или изобщо нямат такова. При тях се наблюдава трайна безработица, която се отразява негативно върху трудовите им навици. Значителна част от тях получават социални помощи и това са единствените им приходи. Битовите условия са изключително примитивни.

В община Кула се наблюдават засилени миграционни процеси. Те имат икономически характер и се дължат на липсата на реализация и високия ръст на безработица в общината.

Висок е ръстът на сезонната миграция, свързана със сезонната заетост на населението в някои европейски страни – Испания, Италия, предимно през селскостопанските сезони.

БЕЗРАБОТИЦА

Равнището на безработица в Община Кула се запазва трайно високо в последните години. Към 30.09.2005 г. броят на безработните лица, регистрирани в Дирекция “Бюро по труда” – Кула е 451 души, равнището на безработица е 18.35 на сто от икономически активното население на общината. В териториален аспект община Кула е с най-висок дял безработни младежи до 27 години – 97 души. Преобладава женската безработица, като най-голям относителен дял имат безработните жени с основно и по-ниско образование.

От всички регистрирани жени тези над 50 години са с най-голям относителен дял – 42.62%. За община Кула регистрираните безработни жени са 23.44%.

В Кулска община са 64.06% от безработните с намалена работоспособност.

По професионално-образователен признак преобладават безработните лица с основно и по-ниско образование /50.96%/ и без професионална квалификация /62.79%/.

Продължава тревожната тенденция да се задържа висок делът на продължително безработните лица.

Преобладаващата част от дългосрочно безработните лица са без специалност и професия – 64.78% и с основно или по-ниско образование – 47.69%.

От приложените данни могат да се направят следните изводи:

- налице е ниско образователно равнище и липса на специалност и професия в по-голямата част от регистрираните безработни
- висок е делът на продължително безработните лица
- висок е процентът на женска безработица
- висок е процентът безработни роми
- висок е делът на безработните с намалена трудоспособност

Дирекция “Бюро по труда” предприема активни мерки за насърчаване на заетостта, съгласно Закона за насърчаване на заетостта. Основният контингент безработни са включени в НП “ОСПОЗ”. Целта на програмата на социалното министерство е осигуряване на заетост и социална интеграция на дълготрайно безработни лица, обект на месечно социално подпомагане, чрез целево разкриване на работни места в общополезни дейности. Друга цел е облекчаване на трудната социална ситуация на хората, чийто близки са с трайни увреждания или тежко болни и се нуждаят от постоянни грижи. Програмата се финансира със средства от Държавния бюджет, както и със средства, осигурени от работодателите.

През месец септември 2005 г. в Община Кула по програмата са работили 226 лица.

По Програма “Старт на кариерата”, чиято основна цел е увеличаване на заетостта на младите хора чрез повишаване на пригодността им за заетост в община Кула работят двама младежи с висше образование.

Д”БТ” – Кула осигурява и консултиране по проект “Гаранционен фонд за микрокредитиране”, чиято основна цел е създаването на нови работни места, чрез облекчаване на достъпа на малките и новоучредявани предприятия и на физическите лица, желаещи да се занимават със собствен бизнес, до свободни финансови ресурси, необходими за развитие и разширяване на дейността им.

Различните програми и мерки предвиждат стимули и преференции за работодатели, които обучават или устройват на работа младежи без трудов стаж, лица с намалена трудоспособност, продължително безработни лица и др. Предвидени са преференции за работодатели, разкриващи нови работни места. В ЗНЗ са предвидени мерки за насърчаване мобилността на работната сила и на предприемачеството.

Д”БТ” организира и курсове за преквалификация и обучение на безработни лица.

IX.4.3.СОЦИАЛНО ПОДПОМАГАНЕ

Дирекция “Социално подпомагане” – гр. Кула извършва тази дейност по Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане и по Указа за насърчаване на раждаемостта и социалните услуги по защита, рехабилитация и социална интеграция на инвалидите, Наредба 2 за условията и реда за обезпечаване с технически помощни средства, Наредба 4 за условията и реда за извършване на социални услуги.

Социалната политика се променя динамично и във все по-висока степен е съобразена със законодателството на Европейския съюз в областта на социалната закрила, борбата с бедността и социалната изолация. Новият подход в управлението на системата за социално подпомагане и услуги е гарантиране правото на достатъчно средства за покриване на основни потребности на различните социални групи в обществото.

Дирекция “Социално подпомагане” - Кула е поделение на Агенцията за социално подпомагане.

Конкретните приоритети в работата на Д”СП” – Кула са насочването на социалното подпомагане и услуги към най-уязвимите групи – възрастни, самотни хора, хора с увреждания, деца в риск, представители на ромската общност, преход от институционални грижи към услуги, които оставят човека в неговата общност и семейна среда.

Осъществяването на последния приоритет не е възможно без тясното сътрудничество, работа и взаимодействие с Общинската администрация.

Като поделение на АСП, Д”СП” – Кула работи по 8 закона и правилника, от които основните са: Закон за социално подпомагане, Закон за семейни помощи за деца, Закон за интеграция на хора с увреждания, Закон за закрила на детето, Закон за пътищата закон за здравето осигуряване, за здравето, закон за борба с протовообществените прояви и др.

1. ОТПУСКАНЕ НА МЕСЕЧНИ, ЦЕЛЕВИ И ЕДНОКРАТНИ ПОМОЩИ

- 1.1. От началото на 2005 година към ноември 2005 г. ежемесечно се изплащат помощи на средно 270 броя лица и семейства на обща стойност 99 500 лева.
- 1.2. Целеви помощи за отопление с твърдо гориво и електроенергия са получили за същия период 949 броя лица и семейства на стойност 144 100 лева.
- 1.3. Еднократни помощи на крайно нуждаещи се от лечение хора са получили 11 броя лица на стойност 1 300 лева.

2. По ЗСПД са отпуснати помощи за бременност, раждане и отглеждане на дете на средно месечно 485 броя родители от началото на 2005 г. с 662 броя деца на обща стойност 141 164 лева.

За периода в община Кула са родени 26 деца, за които са изплатени еднократни помощи за раждане в общ размер на 5000 лева.

Месечни помощи на самотни родители, отглеждащи децата си до 18 годишна възраст са изплатени на 21 броя родители на обща стойност 18 600 лева.

3. ПО ЗИХУ са извършени 480 броя социални оценки от началото на 2005 година, от които 42 бр. са деца с увреждания до 18 годишна възраст.

- 3.1. Отпускане на месечни добавки за социална интеграция на хората с увреждания - средно месечно 480 броя в общ размер на 142 997 лева.

- 3.2. Издаване на карти за бесплатно пътуване по железопътния и автомобилен транспорт в страната и изплащане на билети за бесплатно пътуване на 118 броя лица с увреждания на стойност 2 339 лева.
- 3.3. Администриране издаването на безплатни едногодишни винетки на хора с увреждания и предоставянето на тези лица - 109 броя.

4. Във връзка с облекчаване живота на хората с увреждания са предоставени технически и помощни средства / инвалидни колички, тоалетни столове, столове за баня, проходилки, ортопедични обувки, слухови апарати и др./ - 72 броя на 43 лица с увреждания от началото на 2005 г.
5. От началото на 2005 г. до настоящия момент в Д"СП" – Кула по всички нормативни закони и правилници са постъпили и са обработени от социалните работници 4 230 броя молби.
6. Д"СП" – Кула има двама представители от отдел "Закрила на детето", които активно участват в местната комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни при разглеждане на възпитателни дела, където се предоставят изготвени социални доклади.
7. Д"СП" – Кула извършва настаняване в специализирани институции за предоставяне на социални услуги в общността.
  - 7.1. За Дом стари хора – гр. Кула са издадени 22 броя настанителни заповеди от началото на 2005 г.
  - 7.2. за ДДМУИ "Свети Димитър" – 13 броя настанителни заповеди.

В резултат на старирането от началото на годината и развитието на НП "ОСПОЗ" и Национална програма "Асистенти на хора с увреждания", с увеличаване на трудовата заетост се намали броя на подпомаганите лица и семейства към настоящия момент, както следва:

1. В цифрово изражение:

- брой подпомагани намалението е със 137 броя случай средно месечно
- като сума намалението е в размер на 88 200 лева за единандесетте месеца на годината.

2. В процентно изражение:

- намалението на брой подпомагани е с 35.95%
- в стойностно изражение намалението е с 53.34%

IX.4.4 ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

Реформите, извършващи се в различните сфери на обществения живот налагат промени и в местното здравеопазване в контекста на постигане на адекватност на здравните услуги с условията на пазарна икономика и европейски стандарти и ценности.

Здравето на населението в общината се характеризира с висока честота на хроничните заболявания, поради възрастовия състав на населението. Водещо място заемат сърдечно-съдовите и онкологичните заболявания.

Социалноикономическите рискови фактори, засягащи значителна част от населението допринасят за влошения здравен статус, създават условия и повишават вероятността от възникване на заболяване. Към тях се причисляват бедността, хроничната безработица, ниските доходи и влошената структура на разходите и потреблението, характерни за цялата Видинска област и за община Кула. Данните за смъртността, заболяемостта и физическото развитие кореспондират с тях,

Качеството и продължителността на живот във висока степен се определя от индивидуалното поведение и начин на живот, свързани или не с фактори като тютшнопушене, злоупотреба с алкохол, нерационално и небалансирано хранене, ниска двигателна активност, психо-социален стрес и др.

Рискови групи, които изискват повишено внимание са хората с извънредно ниски доходи, жителите на селата, маргинализираните малцинствени групи /роми/, безработните, хората с ниско образование и квалификация, пенсионерите и хората с увреждания.

През 1999 г. Общинската болница в гр. Кула е реструктурирана в две здравни заведения: МБАЛ “Панайот Хитов” и търговско дружество “Медицински център” 1.

През 2002 г. МБАЛ “П. Хитов” ЕООД – гр. Кула е акредитирана с оценка “Средна” с две звезди. През февруари 2006 г. предстои нова акредитационна процедура. Осреднения О.К. на РЗОК за болницата е 0.47. Разполага със 70 легла. Район на пряко обслужвано население са общините: Кула, Бойница, Макреш и Грамада.

Брой преминали болни:

1999 г – 1 700 пациенти

2000 г. – 1 584 пациенти

2001 г. – 1 420 пациенти

2002 г. – 1 499 пациенти

Лечебното заведение е съоръжено с апаратура осигуряваща диагностиката и лечението на пациентите по заболяванията, за които има лиценз от МЗ и стандартите по определените специалности. Част от апаратурата е

новозакупена, а тази, която е произведена преди повече от 10 г. е в изправност, осигурена е със сервиз и притежава необходимите лицензии и сертификати за годност.

Всички отделения и сектори разполагат с компютри, някои имат и интернет връзка.

В лечебното заведение има автоматична телефонна централа с 24 часова връзка с и между отделенията и секторите.

Болничната аптека е свързана със СОТ към РПУ – Кула.

Лечебното заведение разполага с 2 автомобила за болничен транспорт – един с висока проходимост и един лек автомобил. Болницата има 4 болнични отделения – Хирургия, АГО, Неврологично и общотерапевтично с детски сектор; приемно-консултативен блок с кабинети, клинична лаборатория, рентген и кабинети за функционални изследвания. Разполага и със собствен кухненски блок и локално отопление.

В болницата са наети на трудов договор 17 лекари – 10 са с призната специалност, а 3 с по две специалности. На трудов договор са наети 25 медицински сестри, 4 акушерки, 4 клинични лаборанти, 1 рентгенов лаборант и 1 рехабилитатор. Общата численост на персонала е 86 души.

С Решение 241/29.11.05 г. на ОбС – Кула бе одобрено извършването на структурни промени в болницата във връзка с предстоящата акредитация:

- създаване на “ортопедотравматологичен сектор към ХО” на основание и в изпълнение на изискванията на Медицински стандарт по ортопедия и травматология. Ръководството на сектора ще се извършва от нает по договор лекар с призната специалност “Ортопедия и травматология”. Секторът ще разполага с 4 легла от общия брой легла на ХО.

- създаване на сектор по “Гастроентерология” към ТО, ситуиран с 4 легла от общия брой легла на ТО. Секторът ще се ръководи от лекар – интернист със специалност “Гастроентерология”.

Общите приходи през 2004 г. на здравното заведение в сравнение с 2003 г. са се увеличили с 16.5%, като субсидиите от МЗ са се увеличили с 2%, а приходите от РЗОК с 24.2%. За първото шестмесечие на 2005 г. общите приходи на болницата са 306 813 лева, като субсидията от МЗ е 105 259 лева, а приходите от РЗОК са 176 046 лева. За 2003 г. 63% от общите разходи са било за възнаграждения и осигуровки; за 2004 г. този процент е 59.63, а за първата половина на 2005 г. – 68.43%.

Нарастват разходите за медикаменти и консумативи. През 2003 г. 13.8% от общите разходи са били за медикаменти и консумативи. За 2004 г. този процент е 17.7, а за първото шестмесечие на 2005 г. той е 18.9%.

На територията на община Кула има 3 аптеки, които са сключили договор с НЗОК и една аптека в болницата.

В гр. Кула се намира филиал на ЦСМП – гр. Видин с район за обслужване общини Кула, Боиница, Грамада.

Един от основните проблеми, който затруднява доброто функциониране на системата е, че спешната медицинска помощ продължава да изпълнява функциите на буфер, чрез който се тушират неудачите в други структури на здравната система и да обира негативите от неефективната работа най-вече на доболничната помощ.

МБАЛ “П. Хитов” разполага с 15 компютъра, 13 принтера, 1 копирна машина, интернет връзка, използва 15 операционни системи, 15 офис пакета и 5 програмни продукта. Служители, използващи компютър в работата си – 25 – 30% от общия брой служители.

На територията на общината има регистрирани общопрактикуващи лекари, както следва:

1. Първична извънболнична помощ – 5 практики, от които 3 в града и 2 в селоЦар Петрово и Тополовец. Практиката в с. Тополовец досега не е заета.

Извънболнична специализирана медицинска помощ в община Кула и съседните общини изпълнява Медицински център 1.

Медицински център 1 ЕООД – гр. Кула осъществява законосъобразно медицинска дейност в съответствие с удостоверението му за регистрация, търговския закон И ЗЛЗ.

Лечебното заведение няма разкрити легла за наблюдение, не се извършват интензивни манипулации, не осъществява зъбопротезна стоматологична помощ.

Материално=техническата база в Центъра съответства на минималните изисквания и медицинските стандарти по клинични направления, застъпени в дейността на лечебното заведение.

Диагностично-лечебната дейност на пациенти се изпълнява от лекари с призната специалност, съответстваща на профила на специализирания кабинет. Диагностично –лечебната дейност е обезпечена с лекарства, пособия, инструментариум и апаратура за действия при животозастрашаващи състояния.

Лечебното заведение разполага с помощни средства за трудно подвижни пациенти и има условия за достъп на хора с увреждания.

Дружеството извършва специализирана извънболнична медицинска помощ по следните специалности;

- детски болести
- вътрешни болести
- акушерство и гинекология
- очни болести
- УНГ
- Клинично лабораторни изследвания

Предлага високоспециализирани медицински дейности по специалностите “Хирургия” и “АГ”.

Извършват се и платени медицински услуги на граждани и профилактични прегледи на работници, наборници и ученици.

Във връзка с експертизата на работоспособността на пациенти от района към МЦ-1 са изградени и работят 3 лекарски консултативни комисии – Хирургична, неврологична и Обща.

Районът, обслужван от МЦ обхваща общините: Кула, Грамада, Бойница и макреш.

За 2004 г. са извършени следните медицински услуги:

2. Прегледи платени от РЗОК – Видин:

- първични – 3 548

- вторични – 1 764

лабораторни изследвания – 20 031

-високоспециализирани манипулации – 16

-експертизна дейност – 371

Общата стойност на услугите от РЗОК е 62 202 лева.

3. От медицински услуги платени от пациентите и потребителска такса са събрани 5 215 лева.

4. Извършен е първоначален преглед и са издадени 176 бр. Медицински удостоверения на стойност 1329 лева.

5. Предварителен мед. преглед на наборници – 54 броя на стойност 1817 лева.

6. Профилактични прегледи на 60 лица за 930 лева.

В центъра работят по трудов договор и договор за управление 7 души, от които 5 са с висше образование, 1 регистратор, 1 санитар и 11 души по външно съвместителство, от които 7 лекари, 1 мед. сестра, 3 мед. лаборанти. 1 лекар работи по граждански договор. Средната работна заплата в МЦ за 2004 г. е 224 лева.

От предоставеното имущество за стопанисване и управление са дадени под наем следните помещения:

- кабинет и манипулационна за лични лекари – 3
- стоматологичен кабинет – 1
- павилион – 1
- оборудване на зъботехническа лаборатория – 1
- в с. Цар Петрово – лекарски и зъболекарски кабинет
- специалисти от Видин ползват лекарски кабинет при прегледи веднъж месечно, при което заплащат наем.

ПРИХОДИ НА МЦ-1:

1. От медицински услуги за сметка на РЗОК – 62 202 лева
2. От мед. услуги платени от пациентите – 9 290 лева
3. от наеми – 2 498 лева
4. Други – 65 лева
5. От БТ за лица, работещи по НП “ОСПОЗ” – 4 276 лева
6. Финансиране от Община Кула – 3 000 лева
7. Лихви – 14 лева

Всичко приходи: 81 345 лева.

РАЗХОДИ:

1. За материали – 13 097 лева
2. за външни услуги – 3 755 лева
3. за амортизации – 1454 лева
4. за заплати на персонала – 40 027 лева
5. за осигуровки – 15 900 лева

всичко разходи – 81 345 лева.

През 2004 г. в Центъра с помощта на Община Кула е извършен ремонт на фойета и коридори, детски кабинет, АГ кабинет, функционален кабинет, тоалетни, регистратура, подмяна на осветителни тела и др. във връзка с предстоящата акредитация за привеждане на центъра в съответствие с необходимите изисквания.

МЦ осъществява дейността си във взаимодействие с МБАЛ “П. Хитов”, Филиала на ЦСМП, които се намират в същата сграда и общопрактикуващите лекари, работещи в района.

IX.4.5. ОБРАЗОВАНИЕ

4.5.1. Материално-техническа база

На територията на община Кула функционират 4 учебни заведения – СОУ “Васил Левски” – гр. Кула, ОУ “Отец Паисий” – с. Цар Петрово, ОДЗ “Звънче” – гр. Кула и ЦДГ “Незабравка” – с. Тополовец.

И четирите учебни заведения имат собствени, ремонтирани сгради с добри условия за извършване на учебно-възпитателна дейност. През 2005 година на СОУ “Васил Левски” бе извършен ремонт на фасадата по проект “Красива България” и подмяна на дограмата по проект “Енергийна ефективност”. Училището разполага с два модерни компютърни кабинета с осигурена добра интернет връзка. Спортната дейност и обучение са обезпечени със съвременна фитнес зала и два физкултурни салона. Извършва се реконструкция и на спортната площадка в двора на училището. Бяха подменени черните дъски в среден и горен етап с бели дъски.

През 2004 г. бе извършен ремонт на парната инсталация на учебното заведение.

Предстои оборудване на кабинет за чуждоезиково обучение.

ОУ “Отец Паисий” – с. Цар Петрово разполага с добра материална база. Ремонтирани са класните стаи и изцяло е извършен ремонт на помещението, оборудвано за компютърен кабинет, вследствие на инициативата на Министерство на комуникациите за въвеждане на информационните технологии във всички училища през 2004/2005 учебна година.

ОДЗ “Звънче” разполага с добра материална база и осигурява необходимите условия за отглеждането и възпитанието на деца от яслена до подготвителна група. През 2004/2005 година бе извършен пълен ремонт на кухненския блок на детското заведение и закупена нова готварска печка. Бе ремонтирана и детската площадка в двора на детското заведение. През 2006г. Община Кула ще кандидатства по Програма “Красива България” за извършване на външен ремонт на ОДЗ “Звънче”.

ЦДГ – с. Тополовец се помещава в самостоятелна сграда, на която бе извършен ремонт на покрива и занималнята през 2004 г.

4.5.2. Кадрово осигуряване

В кадрово отношение и четирите учебни заведения са много добре осигурени. В тях работят квалифицирани преподаватели, като изключение прави основното училище в с. Цар Петрово, което не разполага с преподавател по информатика и информационни технологии, поради което модерния компютърен кабинет е почти неизползваем.

Политиката на общината в областта на образованието е подпомагане на млади местни кадри във висшите учебни заведения в страната, които изучават специалности, необходими за кадровото осигуряване и развитието на община Кула. Община Кула осигурява от 2004 г. три стипендии за студенти от община Кула, които са сключили договор да работят след завършването си на нейна територия. В спонсорираните специалности са включени: учители по чужди езици, архитекти, инженери и други специалисти, необходими на общината. В близките 4-5 години ще бъде подсигурана образователна система с над 90% местни кадри, тъй като сега част от учителите пътуват от гр. Видин.

4.5.3. Нормативна база в сферата на образованието

В СОУ “Васил Левски” през учебната 2005/2006 година са записани 368 ученика, разпределени в 19 паралелки. В сравнение с учебната 2004/2005 г. броят ученици е намалял с 21 / през 2004/2005 г. в учебното заведение са учили 387 ученика/. Намалението е вследствие засилените миграционни процеси в общината и напускането на млади семейства с деца в училищна възраст.

В училището с одобрението на Общинския съвет са утвърдени 2 маломерни паралелки с по 15 ученика 4 клас. Повечето от останалите паралелки са в необходимите норми, но в долната граница, поради което капацитетът на училището не е изчерпан. В училището работят 33 педагози, от които 7 специалисти и 26 магистри.

БРОЙ УЧЕНИЦИ В ОБЩИНА КУЛА ПРЕЗ ПОСЛЕДНИТЕ ГОДИНИ

Година	Брой ученици в община Кула /СОУ-Кула и ОУ – Цар Петрово
1990/1991	713
1994/1995	533
2003/2004	440
2004/2005	413
2005/2006	400

В ОУ “Отец Паисий” – с. Цар Петрово през учебната 2005/2006 г. са записани 32 ученика, разпределени в три слети и маломерни паралелки, както следва: една слята паралелка 2-4 клас с 10 ученика; 1 слята паралелка 5-6 клас с 12 ученика и 1 самостоятелна паралелка 8 клас с 10 ученика. В учебното заведение работят 5 педагози, от които двама специалисти и трима магистри.

В ОДЗ “Звънче” – гр. Кула през учебната 2005/2006 г. са записани 99 деца, разпределени в 4 групи: яслена група – 15 деца, 1 група – 28 деца, 2 група – 30 деца и подготвителна група – 26 деца. В учебното заведение работят 6 педагози и 10 бройки непедagogически и помощен персонал.

В ЦДГ “Незабравка” – с. Тополовец за учебната година са записани 16 деца в една слята група. В детското заведение работят двама педагози и 3 бройки непедagogически и помощен персонал.

4.5.4. Проблеми, свързани с реформите в образованието

Община Кула е район с висок ръст на безработица и депопулация. В последните 15 години нарасна демографският дисбаланс. Населението е застаряващо, а раждаемостта крайно ниска. Трайна тенденция е заминаването на млади семейства с деца извън пределите на общината и държавата. Броят на учениците в останалите малко учебни заведения постоянно намалява.

От години състоянието на училищната мрежа в община Кула се поддържа константно, въпреки крайно niskия брой ученици в ОУ – с. Цар Петрово. Общинската администрация в гр. Кула се опитва да запази учебните заведения в селата Цар Петрово и Тополовец, за да се задържат малкото останали млади семейства там.

Сопред новата стратегия на МОН основен приоритет е повишаването на качеството на образованието, което децата и младежите получават в учебните заведения. Препоръката на МОН е да се редуцират слетите и малмерни паралелки, в които учебновъзпитателния процес е на много ниско равнище и да се обособят средишни училища, където учениците да бъдат обучавани и възпитавани в съответствие с нарасналите изисквания за образование с европейско качество.

В този смисъл е необходимо да се извърши анализ на тенденциите в сферата на образованието. Неоспорим е фактът, че населението и децата в общината намаляват. Основна причина за това е липсата на трудова реализация на родителите и липсата на перспективи за намиране на работа в региона. Тази трайна тенденция няма да намалее,

въпреки запазването на селските училища, тъй като контингента деца вече е загубен. За това сочат следните факти: родените през 1998 г. деца, които подлежат за обучение в първи клас през учебната 2005/2006 г. в с. Цар Петрово са 1 дете и в с. Тополовец – 3 деца. Поради крайно недостатъчния брой деца през тази учебна година в ОУ “Отец Паисий” не е формирана паралелка 1 клас. Низходящата тенденция продължава и за следващите години: през 1999 г. има общо три родени деца /1 в с. Цар Петрово и 2 в с. Тополовец/; през 2000г. – 3 деца, през 2001 – само две деца и т. н.

Тревожен е фактът, че учебната 2005/2006 г. е последната, през която в СОУ “Васил Левски” – гр. Кула бяха сформирани 2 паралелки първи клас. В следващите години подлежащите деца за обучение в първи клас са около 20 , което означава 1 паралелка първи клас.

Още по-тревожно е, че и през тази учебна година в СОУ “В. Левски” с решение на Общинския съвет бяха утвърдени две маломерни паралелки. Следвайки логиката на посочената тенденция на намаляване, а не нарастване броя на децата в близките години ще се появи реална заплаха от превръщане училището в основно. Същевременно училищата в малките население места ще бъдат принудени да затворят врати поради липсата на ученици. Пример за това са сръдните училища в съседните общини Бойница и Грамада, които бяха трансформирани в основни.

Превръщането на СОУ “В. Левски” – гр. Кула в модерно средищно училище, което осигурява транспорт на учениците от съседните населени места, безплатна храна и учебници и провеждането на добра образователна политика от ръководството и педагогическата колегия на учебното заведение, подкрепени от Община Кула за привличане на ученици от съседните селища и общини, е възможност за преодоляване на негативните тенденции в местното просветно дело и осигуряването на образование със съвременен качество на децата и младежите от района.

Транспортът на пътници, респективно ученици при суровите зимни условия е проблем и при малки разстояния /например Тополовец – цар Петрово/. Настоящите превозвачи на пътуващите ученици са нередовни и несигурни. С

осигуряването на училищен автобус за община Кула превозването на учениците значително ще се улесни. СОУ “Васил Левски” предвижда и възможността за осигуряване на безплатен обяд за пътуващите ученици, освен и досега даваните закуски.

Не наличието на училище само е факторът, който ще спре младите хора от селата да останат в тях, а осигуряването на заетост. След закриването на училището в с. Старопатица през 1996 г. живущите там млади семейства приеха варианта децата им да пътуват до училището в гр. Кула и понастоящем от Старопатица пътуват 16 деца.

Община Кула има специално разработена Програма за развитие на образованието за периода 2004-2008 година. В нея са набелязани дейности за преодоляване на неблагоприятните тенденции в образованието – осигуряване на безплатни учебници за всички нуждаещи се ученици, безплатни закуски не само за децата от начален етап, но и за всички социално слаби ученици и пътуващите от селата, заплащане транспортните разходи на учителите до 100 процента, осигуряване на средства за квалификация на педагозите и др. Община Кула предвижда специален фонд средства по образователната програма за закупуване на дълготрайни активи и извършване на ремонти. След извършената подмяна на дограмата с певеце такава и ремонта на фасадата, училището в Кула придоби облика на едно модерно училище, с отлична материална база и достатъчно квалифицирани преподаватели, което има всички условия да осигури съвременен и качествено образование не само на местните деца и младежи, но и на тези от съседните общини.

Местните власти, които са пряко отговорни за развитието на образованието в общините се опитват да постигнат компромис, за да оцеляват учебните заведения в малките населени места. На настоящия етап е необходима ясна визия от страна на МОН за съдбата на учебните заведения в селата и стратегическо решение, което да удовлетвори всички заети в образованието, местната администрация и жителите на населените места в общината. Въпрос на

труден, но все още възможен избор е запазването на малките учебни заведения в това им състояние, но със съзнанието за предстоящи промени.

4.5.5. Дейности за интеграция на малцинствата

На територията на Община Кула има 2 училища и 2 детски градини – СОУ “Васил Левски” – гр. Кула и ОУ “Отец Паисий” – с. Цар Петрово и детските заведения: ОДЗ “Звънче” – гр. Кула и ЦДГ “Незабравка” – с. Тополовец.

Във всички учебни заведения в община Кула има сравнително малък контингент деца-билингви от ромската общност и в с. Тополовец и от влашката общност. Същите деца /роми/ са от социално слаби семейства и често са спирани от родителите си от учебни занятия поради липса на средства за закупуване на учебници, учебни помагала и материали.

Тази група деца често са стереотипизирани като изостанали в умственото си и културно развитие, с престъпни наклонности и неподаващи се на образователни и възпитателни въздействия. Битува митът, че ромските семейства са безотговорни към децата си и не ги ценят. Необходима е сериозна намеса на педагогическите колегии и на цялата местна общност за преодоляване на негативните обществени нагласи и стереотипизирането и за интегриране на ромските деца в учебните заведения.

В община Кула работата по интеграцията на деца от етническите малцинства е започнала от години. Високият процент социално слаби семейства, граничното разположение на региона и застаряващото население наложиха като приоритет в дейността на Общинската администрация и училищните власти ефективното и качествено образование на всички деца и интеграцията на ромските деца. За целта Общинският съвет прие Програма за развитие на образованието в община Кула за периода 2004 – 2008 година, в която са залегнали следните цели:

1. Запазване и повишаване качеството на образованието.

2. Осигуряване равен достъп до образованието на всички деца от община Кула и интеграция на децата от ромската общност чрез осигуряване на учебници, учебни помагала и безплатна храна на тези деца, както и на деца от материално затруднени семейства, гарантиране условия за тяхното образование и по-достойно съществуване.

3. Осигуряване на най-добри условия за обучение на всички деца в района без откъсване от семейството чрез организационно, кадрово, материално-техническо и нормативно осигуряване на учебните заведения в селата.

От учебната 2004/2005 г. бяха осигурени безплатни закуски на пътуващи ученици и деца от социално слаби семейства, в това число и ромските деца. След стартирането на Програмата на МОН “Чаша топло мляко...”, продължи даването на закуски на учениците от среден и гимназиален етап. През новата учебна година тази практика продължи.

За закупуване на учебни комплекти за социално слаби деца бяха гласувани от ОБС 3 170 лева. Бяха раздадени учебници на всички нуждаещи се ученици от СОУ “В. Левски” и ОУ “Отец Паисий”. И в двете училища бяха сформирани полуинтернатни групи с възможност за осъществяване на индивидуална работа и консултации на деца, които имат затруднения при овладяване на учебното съдържание по различните учебни предмети. През 2005/2006 г. отново бяха осигурени безплатни учебници.

На заседанието си от 29.10.2004 г. Общинският съвет взе решение за отпускане на средства за закупуване на две жилища за социално слаби /ромски/ семейства, които обитават непригодени за нормален живот и нехигиенични постройки, извън града. Осигуряването на по-добри битови условия и интегрирането им в местната общност ще помогне и за образователната интеграция на децата от тези семейства.

Първокласниците, които постъпиха в училищата на територията на община Кула през учебната 2005/2006 г. получиха еднократна помощ в размер на 100 лева, гласувана от ОБС – Кула. Този акт поставя началото на практика, чиято цел е стимулиране на родителите, избрали да живеят и отглеждат децата си в община Кула.

През месец декември 2004 г. в Община Кула бе проведена Кръгла маса по проблемите на Образованието, с участието на представители на широката общественост. На същия дискуссионен форум бе засегнат и проблемът за интегрирането на децата от малцинствата и привличането на родителите им при обсъждане и решаване на проблемите на учебните заведения и ангажирането им при подготовка и провеждане на училищни събития.

В Община Кула е утвърден Правилник за отпускане на стипендии на студенти от общината /от 2005 г./, които след завършването си ще работят поне 5 години на нейната територия. Възможни ползватели на тази възможност са и ромски младежи, които желаят да продължат образованието си след завършване на средното училище.

Община Кула съвместно с учебните заведения планира провеждане на серия от семинари и обучения на родители за преодоляване на негативни стереотипи и изграждане на толерантни взаимоотношения.

В община Кула и учебните заведения на територията на общината съществува добра практика на прибиране и задържане на децата в училище, поради което процентът на отпадналите ученици е незначителен. Извършва се навременна и ефективна работа с родители, които възпрепятстват децата си да посещават детска градина и училище.

И през новата учебна година тези добри практики ще продължат, както и ще се търсят нови възможности за интеграция и по-достоеен живот на децата от малцинствата. Ще бъдат предвидени специални дейности в тази насока в Плана на учебните заведения и плановете на класните ръководители.

Конкретни предложения от екипите на учебните заведения на територията на Община Кула:

1. Създаване на предпоставки за успешна социализация на децата от етническите малцинства. Разработване на програма на детското заведение за ефективна работа с родители, които възпрепятстват децата си да посещават детска градина. /ОДЗ “Звънче/
2. Намаляване такса “Детска градина” за социално слаби семейства с решение на ОБС. /ОДЗ “Звънче” и ЦДГ “Незабравка” – с. Тополовец/

3. Провеждане на обучения на педагогическия персонал за работа в мултиетническа среда – организирани на общинско ниво съвместно с РИО – Видин.
4. Създаване на клуб “Училище за родители” – разработване на практическо равнище на конкретни и лични проблеми на връзката родител – ученик – учител; трудните деца; детската агресия; родителският модел и авторитет и т.н.
5. Допълване в длъжностната характеристика на педагогическия персонал на компетентности, необходими за развиването на културната идентичност на децата от етническите малцинства и интегрирането им в детските и ученически колективи.

4.6. КУЛТУРА

Една от най-свидните творби на българския национален гений са народните читалища. Повече от 120 години те участват активно в духовното израстване на нашия народ. Огромни са заслугите им за развитието на българската култура. С цялостната си дейност и особено с библиотечната, читалищата са допринесли за националното осъзнаване и за повишаване културата на населението и развитието на образованието.

На територията на община Кула функционират .....читалища с прилежащите им библиотеки. Основните задачи, които те си поставят за изпълнение са задоволяване на културните и духовни потребности на населението, разширяване знанията, провеждане на културни мероприятия с цел удовлетворяване на естетическите потребности на хората, съхраняване на автентичното фолклорно наследство от региона.

Дейността на читалищата се определя от Закона за народните читалища, националната и общинска културна политика и е тясно свързана с комплекса от обективни условия, в които читалищата предлагат своите услуги и изработения културен продукт.

В 6 от населените места в община Кула /Кула, Цар Петрово, Тополовец, Големаново, Старопатица и Коста Перчово/ има регистрирани и работещи читалища, които в по-малките населени места са и единствените институции, които изпълняват държавни културно-просветни задачи в общината и спомагат за приобщаване на хората към ценностите и постиженията на науката, изкуството и културата.

Читалищата в гр. Кула и селата Старопатица, Цар Петрово, Тополовец и Коста Перчово са в самостоятелни сгради, а в Големаново сградата е неизползваема и се ползва една стая в кметството. Състоянието на сградния фонд е добро и се стопанисва правилно /без Големаново/. За културни прояви се използват собствени салони. Освен читалище “Просвета” – гр. Кула, което разполага с модерен интернет център, читалищата не са оборудвани с компютри и нямат интернет достъп.

Кадрите, работещи в читалищата са с дългогодишен опит в работата. Повечето от хората са със средно образование, с изключение на читалището в гр. Кула, където читалищните работници са квалифицирани и проявяват активност и предприемчивост в основната си дейност и търсят нови форми, изисквани от сегашните условия.

В читалището в гр. Кула са разработени и спечелени 3 проекта, от които за изграждане на Интернет център, проект замлади хора с увреждания и за обучение на млади хора без квалификация, а в с. Тополовец е спечелен проект за ремонт на читалищната сграда по проект на областна администрация – гр. Видин. На другите места не се извършва дейност по разработване и кандидатстване по проекти. Има изградени добри взаимоотношения на общинско ниво – читалища – училище, общинска администрация.

Във всички читалища има библиотеки. Книжният фонд е остарял, през последните 5 години са закупени около 550 книги за библиотеките. Има голяма нужда от учебна и справочна литература. Малко се използват възможностите за попълване на библиотечния фонд от дарения /с изключение на Ч-ще “просвета” – гр. Кула/. Почти навсякъде има абонамент за достатъчно вестници и списания. Библиотечната дейност се изразява основно в книгораздаване. Не се предлагат форми на целенасочена информация по актуални и значими за общността събития или нужди.

Културната дейност се осъществява единствено чрез художествените състави на ч-ще “Просвета” – гр. Кула - детска и женска вокални групи, детски танцов състав, народен оркестър, спортни танци, театрален състав и група художествено слово. Групите и съставите към ч-ще “Просвета” са участвали в общински, областни и национални празници и събития, където са получавали висока оценка от публика и професионалисти. Отбелязват се ежегодно традиционните за българите семейно-битови, национални и църковни празници. С подобаващо внимание се подготвят тържествата около традиционният Кулски панаир през месец август и Деня на община Кула – 19 август.

От 2004 г. през месец август в Кула се провежда и Кулски поетичен панаир, поетичен конкурс с участието на творци от цялата страна, а от 2005 г. той вече е и международно събитие, с участието на поети от съседна Сърбия и Черна гора. В читалищата почти не се извършва краеведческа и събирателна дейност /с изключение на ч-ще “Просвета” – гр. Кула/, а те са призвани да съхранят българския дух, история и традиции.

Жителите на общината са активен потребител на културния продукт предлаган от читалищата /празници, концерти, чествания и др./, но често са пасивни при необходимостта да изразят своите потребности и търсене на възможните им решения чрез традиционни и нови форми на читалищна дейност.

В този смисъл много важна е работата на местните власти и съответните упълномощени служители, които разработват, възлагат и реализират културната политика, съобразена с местните традиции, потребностите на населението и възможностите на човешкия потенциал за устойчиво развитие и подобряване качеството на живот.

Извршеният анализ на дейността на читалищата в община Кула определя следните изводи:

- липсва ясна визия, която да отчита вероятните промени и стремеж да се поставят читалищата в променените условия по начин, който да им осигури устойчиво и ефективно развитие.
- Недостатъчна активност на читалищните работници в определяне нуждите на местната общност и в планиране на дейностите за тяхното удовлетворяване и каква специфична полза допринася читалището за развитие на средата.
- Необходимост от желание и подготвеност за излизане от традиционните дейности на читалището и прилагане на съвременните възможности за работа.
- Недостатъчна квалификация по отношение на новите технологии и достъпа до тях.
- Масшабно използване на възможностите за трансгранично сътрудничество със сродни организации от Република Сърбия и Черна гора.

Препоръки за бъдещата читалищна дейност:

1. Изчсняване мисията на читалищата. Разработване и приемане на стратегически документи за развитието им, като се отчитат възможностите на общността и на организациите и тенденциите за развитие.
2. Превръщане на библиотеката в информационен център, който навреме и адекватно да отговаря на нуждите на хората.
3. Възобновяване на самодейните състави, а не да св акцентува само върху библиотеката като форма на читалищна дейност.
4. Развитие на краеведческата и издирвателска дейност във всяко читалищ за написване история на населеното място, описване музикалния и танцов фолклор, обичаи, предания, предмети от традиционния бит, снимки и други подобни значими за запазване паметта на населението.

5. Разработване и кандидатстване с проектни предложения за съхраняване и популяризиране на местния фолклор.
6. Търсене на възможности за решаване на значими за местната общност проблеми, извън традиционната читалищна дейност чрез проекти, застъпничество и активно партньорство с местните власти.

Местната власт, в лицето на Община Кула и Общински съвет – Кула трябва да предприеме следните конкретни мерки:
-Въвеждане на единен модел за отчет и планиране, с критерии за качество и ефект от продукта, предложен и изработен от читалищата /в това число и изискване на по-широк културен продукт от тях./

-Включване на читалищата като партньори в решаване на задачи свързани с развитието на Община Кула.

-Грижа за читалищата и осигуряване на допълнителни възможности за дейност и обучение на читалищните работници.

4.6.1. Младежки дейности и спорт

Общински младежки дом е дейност към Община Кула и има следната основна цел:

-създаване на условия в града и общината за хармонично развитие и духовно и физическо израстване на младите хора от общината и защита на техните интереси и потребности. Целите се осъществяват чрез организиране и провеждане на различни дейности и мероприятия: клубове, секции, курсове, семинари, конференции и др.

ОбМД се помещава в голяма собствена сграда, на която е извършен частичен ремонт. Предстои ремонт на парната инсталация на сградата във връзка с пригодяването на някои от залите за модерен фитнес център и прилежащи сервизни помещения, спонсорирани от КулаРинг АД.

През 2005 г. в ОБМД функционират следните форми: Школа за народни танци, Клуб “Завръщане към корена” за автентичен фолклор, Клуб на игрите, Клуб “Тийнейджър” и др. Те се ръководят от щатния персонал, без заплащане на хонорари. Част от предвидените в програмата за развитие на институцията форми /Клуб “Дифенс”, Литературен клуб, секция по тенис на маса и секция по шах/ не са развити поради липса на средства за заплащане хонорари на квалифицирани ръководители.

В цялостната дейност на ОБМД липсва върхова натовареност, което е възможност за осъществяване на алтернативни форми и мероприятия. Не е постигнат и пълния капацитет за подготвяне и организиране на семинари, срещи, кръгли маси.

При наличието на новите реалности и изисквания в контекста на присъединяването на България към ЕС разработването и реализирането на проекти по европейските програми и грантови схеми предлага широки възможности за финансиране на културни, младежки и образователни институции в тяхната дейност и за подобряване на материалнотехническата им база.

За оптимизиране дейността на ОБМД е необходима нова визия за дейността на организацията, свързана с привличане на партньорски организации за съвместна дейност и гъвкава политика по отношение на предлаганите форми на дейност. В този смисъл е необходимо задълбочено проучване на желанията и потребностите на младите хора за организиране на свободното им време.

Необходима е и промяна в управленската и екипна работа на Младежкия дом – търсене на повече и нови възможности, форми на организация, алтернативни източници на финансиране, кандидатстване по проекти и др.

Въпреки съществуващите преди години добри традиции в областта на спорта, сега неговото състояние не е на необходимото равнище. Беше закрито съществуващото дълги години местно туристическо дружество, което бе организатор на екскурзионни летувания, туристически походи, турнири по туристическо ориентиране и др.

Има поддържан от Община Кула футболен отбор, развитието на местния футбол се подпомага и от местното химическо предприятие “КулаРинг” АД. Със средства на дружеството бе извършен ремонт на спортната база на градския стадион и закупени униформи на футболистите.

Организирант се футболни срещи със съседни отбори, както и с гостуващи отбори от Сърбия.

СОУ “Васил Левски” разполага със спортна площадка с игрища за волейбол и баскетбол. Към училището функционират секции по волейбол и баскетбол, които организират срещи и турнири всяка година.

На територията на Община Кула са добре развити ловния и риболовен спорт, наличието на 5 големи зарибени язовира и богато дивечово разнообразие създават добри условия за тяхното развитие.

Изводи към Раздел “Социални дейности”;

-социалните проблеми са сериозни в община Кула; нивото на безработица е високо, висока е дълготрайната безработицата и процентът на млади безработни хора без квалификация;

-доходите на населението са ниски, много от хората са зависими от селското стопанство;

-наблюдават се засилени миграционни процеси извън общината и извън страната

-населението е застаряващо, относителният дял на младите хора е нисък;

- съществува добре развита мрежа на здравни и образователни заведения и услуги
- в общината има квалифицирани кадри в сферата на социалните дейности – педагози, медици, социални работници
- необходимо е по-високо развитие на социалната инфраструктура, предимно в областта на адаптация на възрастните хора в общината и осигуряването има на достоен живот;
- представителите на ромската общност има особено остри социално-битови проблеми, наблюдават се изменения в трудовите навици на тази част от населението. Община Кула полага особени усилия за интегриране на представителите на този етнос в обществото и осигуряването на по-добри условия на живот.
- Община Кула има богати културни традиции, които са условие за развитието и духовното израстване на района.
- Необходимо е възстановяване на спортните дейности, осъществявани преди в общината, ремонтниране и благоустрояване на спортната база

IX.5. ТЕХНИЧЕСКА ИНФРАСТРУКТУРА

Сустоянието и функционирането на техническата инфраструктура е от определящо значение за социално-икономическото развитие на всяка териториална общност.

Транспортната и съобщителна инфраструктурни системи осигуряват както функционирането на общината като единен организъм, така и интегрирането ѝ в по-горните териториални нива – съответно областта и страната, докато водостопанската и енергийна система имат по-скоро снабдителни функции.

Анализът и оценката на ТИ са необходимо условие за определяне на Стратегията на общината, а избраните приоритети ще изискват съответното доизграждане на ТИ.

5.1. Транспортни мрежи:

а/ Републиканска пътна мрежа

Пътищата 2 клас на територията на Община Кула са 29.7 км, а третокласните пътища – 13.7 км.

Второкласен път – 14 Видин – Кула – Връшка чука – ГКПП “Връшка чука” /13 км/. Състоянието е добро, извършена е реконструкция.

Третокласен път – 141 Кула – Грамада – гара Срацимир. Частично реконструиран, останалата част е в лошо състояние.

Третокласен път – 121 Кула – Бойница – Иново. В лошо състояние.

Третокласен път – 1401 Кула – Връшка чука – Киряево – Раковица – Белоградчик. В лошо състояние.

б/ Общинска пътна мрежа

Общо 7 участъка с обща дължина 42.100 км. Състоянието е лошо, изисква ежегодни ремонти.

б/ Улична мрежа

Общата улична мрежа на селищата е 127 км.

В гр. Кула /31 км/ - 90% от улиците са с настилка, в по-голямата си част в лошо състояние.

В селата 50% от улиците са без настилка, а останалите са в лошо състояние.

5.1.1 Автотранспортно обслужване

Обслужването на населението от община Кула се осъществява съгласно сключен Договор от 21.02.2003 год. между Община Кула и превозвачите “Пътнически превози” АД гр.Видин и ЕТ “Неди-Гергана Душанова” – гр.Видин. Двете фирми извършват превози в следните направления:

“Пътнически превози”АД – гр.Видин, селата Старопатица, Тополовец, Цар Петрово, Чичил, Полетковци, като превозите са ежедневни.

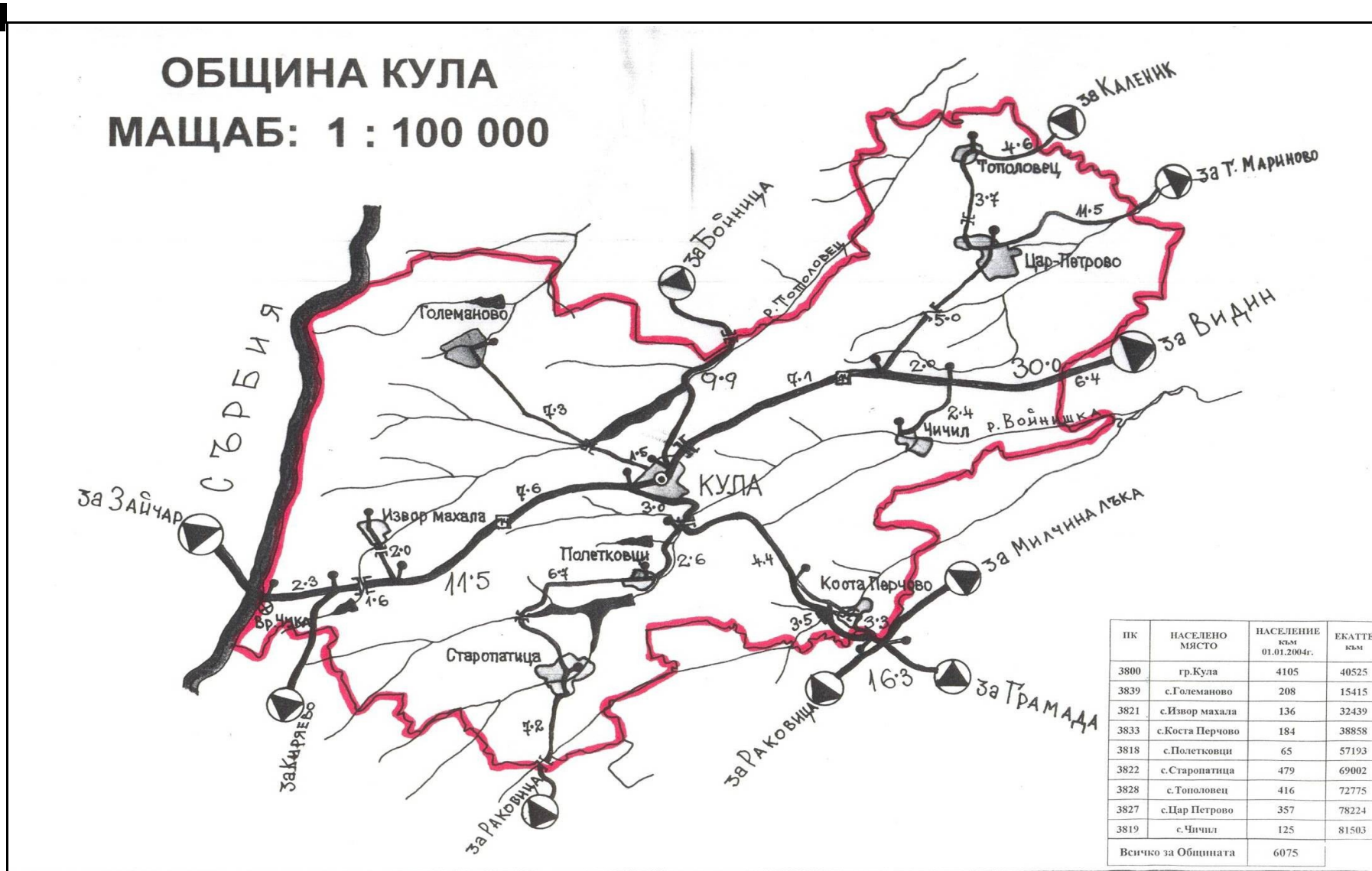
ЕТ”Неди-Гергана Душанова” – гр.Видин, селата Големаново, Чичил, Извор махала, също така с ежедневни превози.

Единственото село с недобре функциониращи транспортни връзки е с.Коста Перчево, като към настоящият момент обслужването е поето от транспортна фирма от Община Грамада в дните вторник и петък.

Вследствие влошеното икономическо състояние на “Пътнически превози”АД в последната една година се наблюдава и присъствие на други транспортни фирми което води от своя страна до подобряване качеството на предлаганата услуга-извършване на превоз на пътници, от фирми “Алексиев-91”, “ЮВ транспорт” и “Цецка-2000”.

Във връзка със трансграничното сътрудничество между РБългария и РСърбия и Черна гора и по-специално между община Кула и окръг Зайчер предстои откриване на автобусна линия Видин-Кула-Зайчер.

5.2. Комуникационни мрежи

Местното поделение на БТК и мобилните оператори Вивател, ГлоБул и М-тел осигуряват далекосъобщенията на територията на общината. В гр. Видин е изградена главна автоматична телефонна централа а-29, към която е свързана и възловата централа в гр. Кула. Всички населени места на общината са телефонизирани, като постове са недостатъчни в селата Чичил, Полетковци и Коста Перчово. Недостатъчните мощности в тези населени места се нуждаят от разширение и модернизирание. Предстои цифровизация на централата в гр. Кула.

Районна пощенска станция – гр. Кула предоставя пощенски услуги на населението в общината чрез общо 8 пощенски станции и пощенски кутии във всички населени места, като осъществява и следните възложени услуги: изплащане на пенсии.

Пощенските станции са настанени в 5 собствени сгради и в помещения под наем. Основните дейности, които осигуряват са:

- приемане, пренасяне и доставяне на пощенски пратки за и от страната и чужбина
- приемане и изплащане на пощенски и телеграфни записи
- абонамент и свободна продажба на български печат
- разпространяване на рекламни материали.

Повечето институции в гр. Кула ползват Интернет и имат добра интернет връзка, осигурявана от БТК и Кабелна телевизия – Кула. Част от частните абонати на Кабелна телевизия ползват и интернет.

5.3. Водостопанска инфраструктура

5.3.1. Водоснабдяване

Всички населени места в община Кула са водоснабдени, с изключение на селата Големаново и Извор махала.

А/ Магистрален водопровод

-Водопровод “Слана бара – Кула” с Ф 400 мм – тръби ПВХ и 2 броя ПЦ. Подава вода за гр. Кула с отклонения за с. Чичил, с. Цар Петрово и с. Тополовец. Водоподаването е редовно, дебитът – достатъчен. През 2004/2005 г. бе осигурено ритмичното хранване с питейна вода и на с. Старопатица посредством изграждане на нови водопроводни съоръжения по проект към СИФ.

Магистралният водопровод има капацитетни възможности за подаване на вода и към селата Големаново и Извор махала.

-Локални водоснабдявания – локален водоизточник в с. Коста Перчово, който задоволява нуждите на населеното място.

Б/ Вътрешна водопроводна мрежа

Всички селища имат изградена водопроводна мрежа, включително и с. Големаново и с. Извор махала. Изцяло е с етернитови тръби с Ф 60-150 мм.

Водопроводната мрежа е остаряла и силно амортизирана, особено тази в град Кула, която е от 1956 г. Това създава условия за чести аварии. Реконструкцията на вътрешния водопровод на град Кула е приоритет в дейностите за развитие на техническата инфраструктура на община Кула.

5.3.2. Мрежи и системи за отпадни води

Гр. Кула има изработен цялостен проект за канализация от 1975 г. – 35 км мрежа. Около 30% от населението на град Кула е свързано с канализационната система за отпадни води, която след започването на дейностите по проект на САПАРД започна да се доизгражда.

Канализационната мрежа в гр. Кула е смесена – за битови и дъждовни води. Всички отпадъчни води – битови, дъждовни и промишлени се заустват посредством един главен колектор в р. Войнишка.

Състоянието на канализационната мрежа не е много добро. Констатираните аварии бързо се отстраняват и тъй като липсват опасни и химически вещества в отпадъчните води, не съществува заплаха за екологичното равновесие в района.

В селата на община Кула няма изградена канализационна система.

Община Кула разработи проект за изграждане на колектор по ул “ Връшка чука” и полагане на канализационни съоръжения. Предвидено е и построяване на пречиствателна станция в гр. Кула.

5.3.3 Язовири и водоеми

На територията на община Кула се намират 5 големи язовира, от които – 3 общинска собственост и 2 - държавна. При организираното земеделие са били използвани за напояване, а сега се използват предимно за рибовъдство и риболов, както и за водопой на домашни животни.

Като собственик съгласно Закона за общинската собственост Община Кула ги поддържа в техническо изправно състояние.

Общината дава под наем подлежащите на ползване 3 язовира. Целогодишно контролира експлоатацията им, предписва указания и подновява или не договори за наем.

Язовир “Полетковци” е един от най-големите в общината и предлага много добри условия за водни спортове и спортен риболов, както и условия за отдых през лятото. Община Кула разработи и кандидатства с проект предложение по Програма ФАР “Развитие на екотуризма” за изграждане на база за водни спортове и отдых край язовир “Полетковци”, който за съжаление не бе одобрен, но е добра идея, която при наличие на финансов ресурс ще бъде осъществена.

5.4. Енергийни мрежи и системи

Всички селища в община Кула имат стабилно електроснабдяване. Ел. Подстанцията се захранва от 2 ел. Провода 110 кв, която подава на възлова станция и на 32 броя трафопоста. Мрежата е основно въздушна и малка част – ел. кабели.

В последните години се стабилизира и състоянието на уличното осветление. Във всички населени места на община Кула е осигурено улично осветление.

IX.6. УРБАНИЗАЦИЯ

Упадъкът на икономиката на Общината, високият процент на безработица и останалите съпътстващи явления водят до негативни демографски процеси в териториалното устойство.

Налице е постоянно намаляване населението на общината, като първоначално то се изразява в миграция навън с временно пребиваване до превръщането му в постоянно, след установяване в други населени места или други държави.

Населението от над 8000 души през 90-те години сега е 5 887 души, което е 4.8% от населението на област Видин.

Бизнесинфраструктурата на общината е представена от клонове на три банки - ДЗИ, Банка ДСК и Пощенска банка.

Наблюдава се изселване от общината към град Видин и други по-големи градове или извън пределите на България – към Испания и Италия, където значителна част от населението в трудоспособна възраст намира препитание през селскостопанския сезон или работи в сферата на услугите. Основната причина за миграцията е липсата на заетост в общината и перспективи за създаване на такава.

Другите причини се коренят в незадоволителното състояние на транспорта и изолираността на региона от големите индустриални центрове, малкият мащаб на търговската мрежа и др.

От общо 5887 жители в община Кула 3745 живеят в град Кула, относителният дял на градското население е 63.61%. 2143 души живеят в съставните села на общината. Относителният дял на селското население е 36.39%.

Община Кула е община от 4 функционален тип, състои се от 1 град и 8 села. Гъстотата на населението е 23 души на квадратен километър. Броят жилища /към 2003 г./ в община Кула е 4252. Средният брой лица на жилище – 1.38. Жилищна площ на човек от населението /кв. м./ - 32.8.

Визуализация на териториалната структура на община Кула:

Община	Общодка	Земеделска площ	Обработваема площ	Горска територия	Населени места и други урбанизирани територии	Водни площи	За транспорт и инфраструктура
КУЛА	291 001	216 141	191 453	59 015	8 798	4 543	1 230

Кадастралните планове на всички населени места в община Кула са в добро състояние. Регулационните планове на населените места са предимно в добро състояние /с изключение на Кула, Извор махала, Полетковци и Чичил.

Община Кула е район за целенасочено въздействие в рамките на област Видин в три направления:

1. Район в индустриален упадък.
2. Изостанал граничен район
3. Изостанал селски район

Община Кула е традиционно свързана със съседните общини – Видин, Грамада, Бойница, Макреш. С най-широк обхват са връзките с Видин, който е и областен център. Възстановени са и традиционните връзки с пограничните общини от република Сърбия и Черна гора.

IX.7. ОКОЛНА СРЕДА

7.1. Основни параметри – характеристика

Община Кула се характеризира с добро качество на околната среда, което се определя от липсата на замърсяващи промишлени предприятия, земеделие, основаващо се на традиционни, екологосъобразни методи, както и на благоприятните си климатични условия. Основните екологични проблеми са породени от слабости в изграждането и функционирането на селищната и техническа инфраструктура.

7.1.1. Въздух

Състоянието на въздуха е добро поради липсата на промишлени замърсители. Замърсяването на въздуха е в границите на пределно допустимите концентрации. Ниският потенциал на замърсяване на въздуха има голямо значение за хигиенната обстановка на града. Това спомага за разсейване на вредностите в атмосферния въздух и намаляване концентрациите в приземния въздушен слой.

Основни източници на замърсяване на въздуха са транспортът и битовите отоплителни източници. Промислените източници на замърсяване са незначителни.

7.1.2. Почви

Почвите в община Кула не са замърсени. Употребата на торове и пестициди в селското стопанство е силно ограничена в последните години. Основните източници на замърсяване на почвите са отпадъчните води, газове, аерозоли и твърди битови отпадъци. По въздушен път се пренасят азотни и серни съединения, въглеводороди и оловни аерозоли. Голям дял в замърсяването има транспортът.

Замърсяването от твърди отпадъци се наблюдава в отдалечените райони, в които на места се образуват микросметища.

7.1.3. Води

На територията на община Кула няма регистрирани замърсени водоеми.

Основни източници на замърсяване на повърхностните води на територията на общината биха могли да бъдат отпадъчните води от населените места, където няма изградена канализационна мрежа и заустването на отпадните води в септични ями и дерета води до замърсяване на подпочвените и повърхностни водни ресурси. Изграждането на канализационна система в селата би подобрило значително условията на живот и качеството на средата, както и намалило рискът от замърсяване.

7.1.4. Защитени територии

На територията на общината има една защитена местност – природен резерват “Връшка чука” – ареал на редки и уникални растителни видове – Български ерантис, Томасиниев минзухар, Ничичево прозориче и др. Намира се в землището на с. Извор махала и обхваща площ от 67.6 ха.

7.1.5. Зелени площи

Анализът на зелената система в селищните и крайселищните зелени площи показва, че има условия за развитие на ежедневния и периодичния отдих на жителите на общината. Създадени са 287 дка зелени площи със 5 170 дървета. Интензивно се поддържат приблизително 100 дка. За отдих и спорт гражданите на град Кула разполагат с градския парк с площ около 230 дка, където се намира и стадиона.

В зависимост от предназначението си зелените площи в града се разделят на: площи за широко обществено ползване, които включват паркове и градини, пешеходни зони и улични насаждения.

Най-често използваните дървесни видове на тези площи са: *Tilia argentea*, *Fraxinus oxycarpa*, *Populus alba*, *Quercus robur*, *Betula pendula*, *Pinus nigra*, *Picea abies*. Този тип площи са представени най-широко в зоната на градския парк в гр. Кула и централната част на града и селата.

-площи за ограничено ползване – включват вътрешно квартално озеленяване, обществени дворни терени – училища, детски градини и учреждения.

7.1.6. Шум

На територията на гр. Кула и останалите населени места в общината няма източници на шум. Не е регистриран и шум от промишлени източници. Основен източник на шум е автомобилният транспорт, особено товарният. Наблюдават се увеличени нива около някои специфични новопостроени обекти /бензиностанции/ поради характера на дейността.

7.1.7. Радиационна обстановка и влияние от нейонизиращи лъчения.

Община Кула разполага с уред за замерване на радиационния фон. С тази дейност се занимава специалист “Гражданска защита и ОМП” към Общинска администрация – Кула. През последните години радиационният фон в общината е в границите на нормата.

7.1.8. Отпадъци

На територията на Община Кула се наблюдават замърсени площи с битови, градински и животински оъпадъци. Такива нерегламентирани сметища има по входовете и изходите на някои от населените места, в дерета и свободни площи в селата.

Макар че, за селищата от общината са определени депа за изхвърляне на отпадъци, те все още се изхвърлят навсякъде из населените места. Една от причините за това е липсата на организирано сметосъбиране и сметоизвозване по селата. Организирано сметосъбиране и сметоизвозване има само в град Кула. Но дори и в града има проблеми с изхвърлянето на битови отпадъци на нерегламентирани места. Причина за това е все още ниската екологична култура на населението.

На територията на общината съществуват 18 смесени депа – 3 в град Кула, по две в селата, с изключение на с. Полетковци, където има само едно депо. Депата са на разстояние 1 – 3 км от съответното населено място. Тези в град Кула се булдозират редовно. Две от тях са оградени с бетонни колове и бодлива тел. Поради липса на финансови средства, а също и предстоящото закриване на депата в селата, те не са оградени до момента. Разработва се проект за изграждане на едно регионално депо за област Видин.

На определените депа в населените места от общината се извозват битови и в малки количества строителни отпадъци. 95% от населението на град Кула е обхванато от организираното сметосъбиране и сметоизвозване, а за селата то е индивидуално. За организираното събиране на битовите отпадъци се грижи търговското дружество “Кастра Мартис РКДС”ЕООД – гр. Кула. Предприятието разполага с един контейнеровоз, ГАЗ – 53 А, един трактор “Болгар” с ремарке и един булдозер. Тази техника е доста остаряла и създава проблеми при почистването на града.

На територията на общината няма изградени площадки за разделно събиране на отпадъците.

Сметосъбирането и сметоизвозването се извършва само от общинската фирма и няма предоставяне на дейности по управление на отпадъците на частни фирми.

Община Кула има изготвена Програма за управление на твърдите битови отпадъци, в която са заложили основните цели и задачи, както и дейностите свързани с управление на ТБО.

В Община Кула е изработена и приета от ОБС Програма за опазване на околната среда, която регламентира дейностите по опазване на природната среда и ресурси.

Понастоящем се разработва Проект за усъвършенстване системата за организирано събиране на отпадъците от населените места, с който Община Кула ще кандидатства за финансиране пред ПУДООС.

Структурите, които в Община Кула се занимават пряко с дейностите свързани с опазването на околната среда са Общинската администрация в гр. Кула, където има обособена позиция експерт-еколог, Общински съвет, Общинска фирма “Кастра Мартис РКДС” ЕООД.

Изключително важни за работата по опазването на околната среда са гореспоменатите документи, в които са залегнали най-важните пунктове касаещи околната среда. Вфективното им прилагане и спазването им от населението би допринесло за подобряване качеството на жизнената среда, която е компонент на околната.

В Програмата за опазване на околната среда има раздел “Лечебни растения в община Кула”. Община Кула не попада сред тези с голямо рзанообразие на лечебни растения, но все пак има доста от тях. Най-разпространени са следните видове: различни видове хвощове, папрати, червен божур, бял оман, бял и жълт равнец, великденче, очеболец, омайниче, анасон, жълт кантарион, слез, лечебна ружа, липа, маточина, синя жлъчка, трицветна теменуга, живовлек, бял бор, бъз, различни видове метличини и др.

За запазване разнообразието на лечебни растения , включително редки видове и застрашени от изчезване общината предвижда следните неща:

-да се изнасят беседи по местната кабелна телевизия и местното радио за намиращите се на територията на общината лечебни растения и необходимостта от тяхното опазване и съхраняване.

-към училището в гр.Кула да се направи група от ученици , които да изучат лечебните растения на територията на общината и разработят програма за тяхното опазване

ИЗВОДИ КЪМ РАЗДЕЛ 8 – 5, 6, 7

- техническата инфраструктура има нужда от големи инвестиции за благоустрояване и реконструкция
- по-голямата част от пътната мрежа е в незадоволително състояние, както и уличната мрежа в населените места
- в малките населени места липсва канализационна мрежа, отпадните води се заустват в деретата или в септични ями
- липсва пречиствателна станция за отпадните води
- две населени места в общината са без водоснабдяване
- съобщителната мрежа и енергоснабдяването са добре развити, необходимо е разширяване на телефонизирането на някои населени места – Чичил, Коста Перчово

- община Кула е екологично чист район, в който няма промишлени замърсители. Екологичната компонента е едно от предимствата на общината
- няма организирано сметосъбиране на битови отпадъци, освен в град Кула. Има нерегламентирани сметища
- бизнесинфраструктурата не е добре развита

ПРИЛОЖЕНИЯ:

ЕМИСИИ НА ВРЕДНИ ВЕЩЕСТВА В АТМОСФЕРАТА ПО ОБЩИНИ								
<i>(Тонове)</i>								
Община Кула години	Серни окиси	Азотни окиси	Неметано ви летливи органични съединени	Метан	Въглеро ден окис	Въглероден двуокис	Двуазоте н окис	Амоняк
2003	11.45	3.37	2.21	3.44	0.37	1695.12	0.33	0.00
2002	11	3	22	0	0	1619	0	0
2001	7.68	2.32	25.90	0.03	0.24	1168.46	0.23	0
2000	7	2	2	0	0	996	0	0
1999	4	1	4	0	0	714	0	0

Население и демографски процеси в община Кула по години

Годи на	ЕКАТТЕ	Вид	Наименование	Население нъм 31.12			Бракове	Брако-разводи	Родени		
				общо	мъже	жени			общо	момчета	момичета
1998	VID22	община	Кула	7690	3704	3986	13	2	41	21	20
1998	15415	село	Големаново	274	122	152	0	0	0	0	
1998	32439	село	Извор махала	220	98	122	0	0	2	1	1
1998	35328	село	Каленик	518	241	277	0	0	0	0	
1998	38858	село	Коста Перчево	258	117	141	0	0	0	0	
1998	40525	град	Кула	4196	2073	2123	11	2	30	15	15
1998	57193	село	Полетковци	107	52	55	0	0	0	0	
1998	69002	село	Старопатица	667	314	353	0	0	4	3	1
1998	72775	село	Тополовец	585	282	303	1	0	3	1	2
1998	78224	село	Цар-Петрово	565	255	310	1	0	1	0	1
1998	81503	село	Чичил	300	150	150	0	0	1	1	
1999	VID22	община	Кула	7449	3615	3834	15	1	43	20	23
1999	15415	село	Големаново	249	115	134	0	0	0	0	0
1999	32439	село	Извор махала	212	95	117	0	0	1	0	1
1999	35328	село	Каленик	500	237	263	1	0	1	1	0
1999	38858	село	Коста Перчево	251	116	135	0	0	0	0	0
1999	40525	град	Кула	4107	2032	2075	14	1	36	18	18
1999	57193	село	Полетковци	103	52	51	0	0	0	0	0
1999	69002	село	Старопатица	628	297	331	0	0	0	0	0
1999	72775	село	Тополовец	567	276	291	0	0	2	1	1

Община КУЛА

1999	78224	село	Цар-Петрово	542	250	292	0	0	2	0	2
1999	81503	село	Чичил	290	145	145	0	0	1	0	1
2000	VID22	община	Кула	7222	3490	3732	16	6	38	16	22
2000	15415	село	Големаново	224	98	126	-	1	1	1	0
2000	32439	село	Извор махала	204	91	113	-	-	0	0	0
2000	35328	село	Каленик	479	231	248	-	1	2	1	1
2000	38858	село	Коста Перчево	247	117	130	-	-	0	0	0
2000	40525	град	Кула	4034	1986	2048	14	3	32	12	20
2000	57193	село	Полетковци	92	46	46	-	-	0	0	0
2000	69002	село	Старопатица	573	269	304	-	-	0	0	0
2000	72775	село	Тополовец	539	260	279	-	-	1	1	0
2000	78224	село	Цар-Петрово	560	257	303	1	1	2	1	1
2000	81503	село	Чичил	270	135	135	1	-	0	0	0
2001	VID22	община	Кула	6241	2968	3273	12	3	37	18	19
2001	15415	село	Големаново	204	98	106	-	-	0	0	0
2001	32439	село	Извор махала	159	68	91	1	-	0	0	0
2001	38858	село	Коста Перчево	215	99	116	-	-	0	0	0
2001	40525	град	Кула	3989	1913	2076	8	2	34	18	16
2001	57193	село	Полетковци	75	35	40	-	-	0	0	0
2001	69002	село	Старопатица	525	247	278	-	-	0	0	0
2001	72775	село	Тополовец	457	222	235	1	1	3	0	3
2001	78224	село	Цар-Петрово	465	218	247	-	-	0	0	0
2001	81503	село	Чичил	152	68	84	2	-	0	0	0
2002	VID22	община	Кула	6018	2855	3163	6	1	23	12	11
2002	15415	село	Големаново	184	89	95	-	-	0	0	0
2002	32439	село	Извор махала	155	70	85	-	-	1	1	0
2002	38858	село	Коста Перчево	200	94	106	-	-	0	0	0
2002	40525	град	Кула	3869	1834	2035	4	-	19	9	10

2002	57193	село	Полетковци	79	39	40	-	-	1	1	-
2002	69002	село	Старопатица	493	227	266	1	-	0	0	0
2002	72775	село	Тополовец	458	225	233	1	-	2	1	1
2002	78224	село	Цар-Петрово	443	212	231	-	-	0	0	0
2002	81503	село	Чичил	137	65	72	-	1	0	0	0
2003	VID22	община	Кула	5887	2795	3092	8	8	21	13	8
2003	15415	село	Големаново	175	85	90	-	-	1	1	0
2003	32439	село	Извор махала	152	69	83	-	-	0	0	0
2003	38858	село	Коста Перчево	195	90	105	-	1	1	0	1
2003	40525	град	Кула	3745	1783	1962	5	6	16	10	6
2003	57193	село	Полетковци	81	41	40	-	-	0	0	0
2003	69002	село	Старопатица	482	222	260	-	-	1	0	1
2003	72775	село	Тополовец	447	215	232	-	1	0	0	0
2003	78224	село	Цар-Петрово	478	229	249	3	-	2	2	0
2003	81503	село	Чичил	132	61	71	-	-	0	0	0

НАСЕЛЕНИЕ НА ОБЩИНА КУЛА ПОД, В И НАД ТРУДОСПОСОБНА ВЪЗРАСТ ПО МЕСТОЖИВЕЕНЕ И ГОДИНИ

Година	1998			1999			2000	
	Общо	Град	Село	Общо	Град	Село	Общо	Град
Община Кула								
Население -общо	7690	4196	3494	7449	4107	3342	7222	4034
Под трудоспособна възраст	886	674	212	847	650	197	825	641
В трудоспособна възраст	3246	2319	927	3139	2245	894	3015	2184
Над трудоспособна възраст	3558	1203	2355	3463	1212	2251	3382	1209

НАСЕЛЕНИЕ НА ОБЩИНА КУЛА ПО ГОДИНИ И ПОЛ

Община Кула	Население нъм 31.12				
	1993	1994	1995	1996	1997
Общо	8228	7970	7970	8084	7921
Мъже	3977	3844	3842	3898	3818
Жени	4251	4126	4128	4186	4103
в т.ч гр. Кула	4519	4469	4421	4380	4326
мъже	2230	2200	2172	2150	2125
жени	2289	2269	2249	2230	2201